

Takhasos

Monthly 138 - 139

ماہنامہ تخصص

ارکان نشراتی شورای متخصصان

شماره ۱۳۹/۱۳۸ دوسوم دلو/ حوت ۱۳۹۸ خورشیدی
مطابق با فیبروی / مارچ ۲۰۲۰ میلادی

ماہنامہ
تخصص
ارکان نشراتی شورای متخصصان

مبارزه با کرونا مسؤولیت
همگانی است

همایش نقش جوانان در روند صلح افغانستان

جایگاه سن طفل در قانون اساسی افغانستان

کارگاه آموزشی: جایگاه محیط زیست در زندگی

کارگاه آموزشی: تأهین مهارت‌های ارتباطی در اجتماع

خطر جدی کرونا ویروس و امکانات ما در هرات:

با انتقال ویروس کرونا از چین به ایران و انتشار سریع آن در سطح وسیع در شهرهای ایران و بلند رفتن وفيات، در اولین مرحله جوانان ما که برای کار رفته بودند با عجله از ایران فرار و داخل کشور شدند که رقم ورودی‌شان از ۱۷۰۰ نفر آغاز تا ۱۶۰۰۰ نفر در روز هم رسید. با وجود طرح مسدود ساختن مرز که بعضاً مطرح می‌شد، این امر برای افغانستان ناممکن بود، زیرا اولاً این افراد شهروندان ما هستند و تعدادشان فوق‌العاده زیاد و دولت ایران تحمل حضورشان را در مرز نداشت در ثانی در صورتیکه مرز رسمی مسدود می‌شد طبق روال همیشگی این افراد از راه‌های غیر قانونی وارد کشور می‌شدند که این زمینه توسط قاچاقچیان انسان مساعد ساخته می‌شد، و هیچ نظارت صحتی هم نمی‌شد. بهترین راه حل ورود این افراد از مرز رسمی و بعداً از معاینات طبیبی و ثبت شهرت مکمل‌شان از طرف اداره مهاجرین در همکاری با بخش صحت عامه بود، که این امر از طرف دولت افغانستان با وجود ضعف‌های فراوان عملی شد.

تا لحظه‌ای که این متن را می‌نویسم از ابتدای سرازیر شدن جوانان مهاجر ما در حدود یکصد و ده هزار افغان که اکثریت‌شان سن بین ۲۰ - ۳۰ سال دارند وارد کشور شده‌اند.

از جمله این عودت‌کنندگان احتمالاً ده درصد از هرات‌نشینان هستند متباقی از سایر ولایات‌اند. طرح ما برای دفتر محلی IOM این بود که عودت‌کنندگان سایر ولایات باید از مرز اسلام قلعه از راه (By Pass) حلقوی با عبور از پل هاشمی به ولایات‌شان انتقال شود. تا از شیوع ویروس در شهر هرات جلوگیری شود.

متأسفانه تا حالا این طرح عملی نشده و به راحتی عودت‌کنندگان به داخل شهر گشت و گذار می‌کنند به صرافی‌ها، هتل‌ها و مارکت‌ها مراجعه می‌کنند. به‌طور مثال ۱۸ مریض مثبت کرونا ۱۷ نفر از ایران آمده و یک نفر هم با عودت‌کننده ایران به تماس بوده.

امکانات صحتی در هرات محدود است شفاخانه‌های موجود ظرفیت محدود دارند و به هیچگاه جوابگوی مشکلات صحتی حوزه غرب نیست زیرا از ابتدای اساس گذاری این شفاخانه تا حالا رشد نفوس فوق‌العاده زیاد بوده.

با آن هم کادر صحتی و دوکتوران ما تلاش‌های خود را انجام داده‌اند، اما محدودیت امکانات صلاحیت‌های اداری و مالی و تمرکز بیش از حد قدرت در دولت مرکزی خود عامل باز دارنده در ارائه خدمات صحتی به مریضان است.

دولت مرکزی و وزارت صحت عامه با مشاهده اولین مورد مثبت ویروس کرونا در هرات حالت فوق‌العاده صحتی را برای هرات اعلان کردند. با وجود اعلان حالت اضطرار متأسفانه هیچ امکانات ضروری را به هرات نفرستادند. تا اینکه از اثر فشار اجتماعی و رسانه‌ای دولت مرکزی متوجه شد و برنامه‌های حمایتی را اعلام نمودند و شخص رئیس جمهور با مسؤولین و متخصصان مشوره از طریق ویدیو کنفرانس انجام دادند، فعلاً ظاهراً برای حدود ۶۰۰ نفر بستر تدارک دیده شد، ولی به هیچ وجه از لحاظ تجهیزات ضروری و اساسی صحتی اکمال نیست، صرف مکان و تخت مشخص شده (شفاخانه شیدایی، حاجی کمپ، لایبرتی کارپوریشن) و هم بیمارستان اختصاصی یکصدبستر در دشت کارگاه کارش به شدت جریان دارد که احتمالاً تا یک‌ماه دیگر به پایه اکمال خواهد رسید. برای مقابله با این ویروس باید اصل عمده که وقایه است توجه شود، که متأسفانه عملی نمودن توصیه‌های وقایوی در کشور ما مشکل است، تجمعات کم شده ولی وجود دارد، به علت سطح بلند فقر و کار روزانه توان ما را در قرنطین خانگی ۹۰٪ مردم مشکل ساخته.

ما باید در بخش وقایه و آگاهی دهی با قدرت عمل کنیم و هم در عرصه تداوی و تجرید از طریق مراکز صحتی و مهم‌تر از همه با توکل به خداوند بزرگ حفظ روحیه بلند و همکاری با همی با این مشکل فاجعه‌بار فایق آئیم (انشالله).

عناوین

- ۱) سرمقاله ۱
- ۲) جهانی شدن تعلیم و تربیه و جایگاه ... ۲-۳
- ۳) حکایت نی ۴-۵
- ۴) شفاخانه قلب هرات فرصتی برای ۶-۷
- ۵) استقبال شهروندان هرات از امضای ۸
- ۶) زیارت نگاه امام شش نبور ۹
- ۷) کارگاه آموزشی: جایگاه محیط زیست ۱۰
- ۸) همایش مردم هرات به منظور حمایت از ۱۱
- ۹) کارگاه آموزشی: تأمین مهارت‌های ارتباطی ۱۲-۲۰
- ۱۰) ازدیاد حجم مایع امینوتیک یا ۱۳-۱۴
- ۱۱) جایگاه سن طفل در قانون اساسی ۱۵-۱۶
- ۱۲) عوامل جامعه شناختی مُدگرایی ۱۷-۱۸
- ۱۳) همایش نقش جوانان در روند صلح ۱۹
- ۱۴) کار پروژه انتقال برق «کاسا یک هزار» ۲۰
- ۱۵) فساد در اداره‌های دولتی هرات به‌مرز ۵۰ درصد ۲۱
- ۱۶) رهنمای شکار و صید حیوانات ۲۲-۲۳-۲۴
- ۱۷) فشار عصبی باعث سفید شدن موی سر ۲۵
- ۱۸) هشت مارچ: پول هنگفتی که به نام زنان ۲۶
- ۱۹) معالجه سرطان: پژوهشی که شیوه درمان را ۲۷
- ۲۰) کرونا: روند عادی زندگی مردم را تغییر ۲۸
- ۲۱) صحتی یا سید حسن قتالی یکی از ۲۹
- ۲۲) ادامه مطلب رهنمای شکار و صید ۳۰-۳۱-۳۲

صاحب امتیاز: شورای متخصصان

مدیر مسئول: الحاج محمد رفیق شهر

هیئت تحریر: محمد ناصر رهیاب،

سید معید الحق موحدی، عبدالرحیم امید،

داکتر عبدالقیوم قائم، انور شاه یوسفی و صلاح‌الدین جامی.

گزارشگر: فریبا اکبری

طراح جلد و صفحه آرایی: عبدالحق مرادی

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت ۲۰ افغانی

نشانی: دفتر شورای متخصصان هرات، مقابل

ریاست مخابرات، تعمیر بهبود زاده منزل دوم

جهانی شدن تعلیم و تربیه

و جای گاه افغانستان

محمد محمدی (فردین) - دانشجوی مقطع ماستری در رشته آموزش و پرورش

کننده دیگر نیز امضا گردید.

یکدیگر است. به اعتقاد گیدنز، جهانی شدن در واقع به معنای در هم گره خوردن رویدادهای اجتماعی و روابط اجتماعی سرزمین‌های دور دست با تار و پود موضعی یا محلی جوامع دیگر است. دکتر سربالقم نیز جهانی شدن را در نوسازی، یعنی روش بهبود زندگی در مسیر بهره‌برداری از علم و صنعت، سیستمی شدن در سه جهت اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، و رشد قاعده‌مند روابط بین ملت‌ها، دولت‌ها می‌داند. در مورد میزان تناسب و سنخیت میان مباحث جهانی شدن و تعلیم و تربیت باید خاطر نشان کرد، جهانی شدن در درجه اول، صرفاً بحث تربیتی نیست. اما با گسترش پدیده جهانی شدن در سطح جهانی، پیامدهای آن در همه حوزه‌ها مؤثر بوده سیاست، فرهنگ و تعلیم و تربیت از جمله این حوزه‌ها می‌باشند. به علت وابستگی و ارتباط متقابل این عوامل با تعلیم و تربیت، لزوماً هر اتفاقی که در این حوزه‌ها بیفتد بر نظام تعلیم و تربیت تأثیر خواهد گذاشت.

جهانی شدن تعلیم و تربیه

بر اساس گزارش یونسکو طی ۱۵ سال تعداد شاگردان جهان بیش از ۷۰ درصد و تعداد معلمان بیش از ۱۰۰ درصد و تعداد بزرگسالانی که می‌توانستند بخوانند و بنویسند بیش از ۳۰ درصد افزایش یافته است در ابتدای آخرین ربع قرن بیستم جهانیان دریافتند که تعلیم و تربیه نمی‌تواند و نباید از واقعیت‌های زندگی دور بماند. این موضوع ورد زبان‌ها شد و نظام آموزشی تازه‌ای را پیر ریخت که معلم را پایه و شالوده‌ی خود قرار داد. از آن به بعد در گیرودار دگرگونی‌های محتوایی برنامه‌ها و نوآوری‌های آموزشی نقش معلم عمده‌ترین موضوعی بود که بیشترین توجه را به خود جلب کرد.

ادامه مطلب در صفحه بعد

دور سوم شماره ۱۳۸ - ۱۳۹ دلو و حوت ۱۳۹۸

افغانستان و مشارکت جهانی تعلیم و تربیه:

طبق راپور سازمان‌های بین‌المللی مانند یونسف، یو اس آی دی، و سیا؛ افغانستان یکی از جوان‌ترین جمعیت‌ها را در جهان دارا است و حدود ۴۱ درصد جمعیت این کشور زیر ۱۴ سال و ۶۴ درصد آن زیر ۲۴ سال قرار دارند. افغانستان ۱۳ میلیون کودک و جوانان واجد شرایط به مکتب را دارد. در افغانستان، سواد رابطه محکمی با وضعیت اقتصادی و زندگی شهری دارد. در خانواده‌های ثروتمند ۵۰٪ از زنان بین سنین ۱۵-۲۴ سال با سواد بوده، و در خانواده‌های فقیر ۵٪ خانم‌ها با سواد می‌باشند. گفته می‌توانیم که اکنون ۳۸ فیصد مردم افغانستان با سواد شده‌اند.

پروگرام مشارکت جهانی برای تعلیم و تربیه (GPE) در افغانستان از سال ۲۰۱۲ بدین سو جریان دارد. هدف این پروگرام تأثیرگذاری مثبت در ساحه تعلیم و تربیه و پلان میان مدت معارف (EIP) می‌باشد. پلان متذکره در مارچ ۲۰۱۱ توسط گروه کمک کننده که از سوی کانادا، دنمارک، اداره USAID رهبری می‌گردید به امضا رسید که بعداً توسط ۱۶ کشور کمک

گردهم‌های بین‌المللی زیادی درباره‌ی آینده‌ی تعلیم و تربیه جهانی به عمل آمده که جمع بندی مطالب آن به قرار زیر است:

- اهمیت دادن به نقش معلم و طولانی کردن مدت کارآموزی و بازآموزی تربیت معلم؛
- گسترش کمی و کیفی تربیت معلم متناسب با رشد و گسترش تعلیم و تربیه؛
- تحول در برنامه‌های آموزشی؛
- محتوای کتاب‌های درسی و
- اضافه شدن منابع دانش و اطلاعات از قبیل روزنامه‌ها، کتابخانه‌ها، موزیم‌ها، فیلم‌ها، برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی، تئاتر، کامپیوتر و...

همه‌ی اقدامات به عمل آمده سبب شد پیوند تعلیم و تربیه با جامعه، اقتصاد، علم و فناوری، فرهنگ و نیز با دنیای خارج مرزها آشکارتر و ضروری‌تر گردد و با جهت‌گیری به سوی استعدادهای فردی سازگاری‌های بیشتری پیدا کنند. در نتیجه در برنامه‌های آموزش علوم، در کشورهای پیشرفته، دگرگونی‌های علمی بیشتری توصیف و به کار گرفته شدند. رسانه‌های گروهی و ارتباطات جمعی نیز به مسائل تعلیم و تربیه پرداختند و به تدریج در خدمت رشد اقتصادی و اجتماعی در آمدند؛ در واقع نوعی آموزش غیر مکتبی هم به وجود آمد.

برجسته‌ترین حرکت است در حوزه‌ی تعلیم و تربیه برای مقابله با این مشکلات اعلامیه‌ی جهانی «تعلیم و تربیه برای همه» است که در از سوی کنفرانس جهانی «تعلیم و تربیه برای همه» صادر شد. در سال‌های بعدی به کنفرانس وزرای تعلیم و تربیه منطقه آسیا-اقیانوسیه اشاره می‌کنیم؛ که متشکل از ۳۳ دولت که در مازنی برپا شد، به توصیه‌نامه‌ای رسید که توجه به اصلاحات در تعلیم و تربیه

باید سرلوحه امور اعضاء قرار گیرد. این توصیه نامه چهار موضوع عمده زیر را در بر می‌گیرد:

۱. آموزش فراگیر (آموزش برای همه؛ در سنین مختلف، کارمندان دوایر دولتی و...);
 ۲. آموزش زنان و دختران؛
 ۳. کیفیت و تناسب آموزش با زیر عنوان‌های: تحقیقات آموزشی و نوآوری برای توسعه؛ آموزش برای دنیای کار؛ آموزش معلمان و
 ۴. همکاری منطقه‌ای و بین‌المللی در تعلیم و تربیه
- حالی می‌پردازیم به ابعاد مثبت جهانی شدن از دیدگاه عده‌یی از اندیشمندان؛**

• اولین بعد، دموکراسی است که نوعی مشارکت جمعی برای اداره امور به خصوص امور حکومتی است.

• دومین بعد مثبت، جهانی شدن باعث نزدیکی بیشتر کشورهای از نظر مبادلات اقتصادی، فرهنگی و علمی می‌گردد و در نتیجه موجب همکاری و رقابت جهانی در زمینه‌های علمی، فرهنگی، ورزشی و هنری نیز خواهد شد. و افراد باید آموزش ببینند تا بتوانند در عرصه‌های بین‌المللی موفق باشند و این اهداف، امری فراتر از موفقیت اقتصادی قلمداد می‌گردد! توانایی زندگی کردن، فهمیدن و ارزش گذاردن بر تفاوت‌های فرهنگی یکی از ارزشمندترین درس‌های تعلیم و تربیه است که در دیدگاه جهانی می‌توان آن را برآورده ساخت.

• بعد سوم، ملحق شدن به یک سیستم آموزشی بین‌المللی باشد که در آن مکتب‌های کشورهای مختلف دنیا می‌توانند از یک برنامه آموزشی هماهنگ برخوردار باشند. مانند مؤسسه IBO که بیش از هزار مکتب ابتدایی و لیسه را در سراسر دنیا پوشش می‌دهد. مجموعه‌ای از این مکتب که شامل ۴۰۰ مکتب دولتی است، مشترکاً معتقدند که این امر یعنی تبدیل برنامه‌های آموزشی ملی به

برنامه‌های بین‌المللی باعث غنی‌سازی برنامه‌های آموزشی کشورشان شده است.

- بعد چهارم می‌پردازد به؛ جهانی شدن و امکان دسترسی به آموزش جهانی که باعث رشد شخصیت‌های چند بعدی گردد که در زمینه‌های مختلف دانش و مهارت کسب نموده و از این رو امکان موفقیت آنها در مشاغل مختلف بالاست و قادرند در صورت لزوم، حیطة کاری خود را تغییر داده و با تکیه بر دانش‌ها و مهارت‌های چند بعدی خود در عرصه رقابت‌های بین‌المللی پا برجا بمانند.

مؤلفه‌های پیشنهادهی برای آسیب شناسی روند جهانی شدن

این دور از واقعیت نیست که پدیده‌های نوین جهان باعث به مخاطره انداختن تعدادی از ارزش‌ها و پدیده‌ها و نابدهای می‌شود، لیکن در جهانی که به سرعت سرسام آوری در حال رشد و پویایی است نمی‌توان خود را در گوشه‌ای پنهان نمود، «انسان در طول تاریخ با حوادث و پدیده‌ها مبارزه نموده و از موانع برای خود پلی جهت صعود ساخته است.» من به مخالفین نظریه جهانی شدن و کسانی که ابعاد منفی از تمام پدیده‌ها دارند می‌گویم؛ آیا می‌توانید از مبادیل استفاده ننمائید؟ آیا می‌توانید در مبادلات بازرگانی و دادو ستند از کارت‌های هوشمند و اینترنت استفاده ننمائید؟ آیا می‌توانید از وسایل حمل و نقل که جهان را به دهکده‌ای کوچک تبدیل نموده استفاده ننمائید؟ (و با جهان همگام باشید؟) هوداست که جواب این سوالات و صدها سوال مشابه این‌ها منفی است. بناء باید با مخاطرات مبارزه نمود و راهکارهایی را برای مایب زدایی جُست، پیشنهاد نمود و روی دست گرفت، تا از این پدیده مانند تمام پدیده‌های دیگر که ابعاد مثبت و منفی خود را دارند، نهایت استفاده را نمود.

عبداللطیف محمدی

بشنو از نی چون حکایت می کند و ز جدایی‌ها شکایت می کند

از این نی بشنو که چگونه از فراق سخن می‌گوید و از جدایی‌ها و ایام هجران شکوه می‌کند. نی، تمثیلی است از انسان کامل و ولی واصل. اینکه نی رمزی از وجود انسان تلقی شود پیش از مولانا هم در نزد صوفیان معمول بوده است، از آن جمله شیخ احمد غزالی در رساله بوارق یک جا به نی (= قَصَب) اشاره می‌کند و آنرا رمزی از ذات انسانی می‌شمرد. همچنین در حدیقه سنائی و در ذیل اوحدالدین رازی بر سیرالعباد سنائی هم اشارت‌هایی به درد و سوز نی و ارتباط آن با احوال انسانی هست.

اسماعیل رسوخی می‌نویسد که مولانا مثنوی را با امر به شنیدن آغاز کرده و شنیدن را به گفتن مقدم نموده است زیرا برای سخن گفتن، ابتدا شنیدن لازم است. و مقصود از «نی» مرشد عالی است که صوفی صافی باشد. کسی که درونش

از ماسوی خالی و از نفخه حق پر باشد زیرا این حالت مناسب نی و انسان کامل است. «نی» با انسان کامل مشابهت ظاهری نیز دارد که در شروع مثنوی به طور مفصل بیان گردیده است.

حکیم‌الامت اشرفعلی تهانوی (رح) در کلید مثنوی می‌گوید: "مقصود مولانا از «نی»، روح انسان است. روح انسان در عالم ارواح (عالم ملکوت) سرشار از محبت خالق و غرق در معرفت حق بود. وقتی با عالم اجسام (عالم ناسوت) ارتباط پیدا کرد، صفات جسمانی از قبیل شهوت و غضب بر او غلبه یافت و در صفات روحانی او از قبیل محبت، معرفت و ... تنزل آغاز شد. در این میان هرگاه بر اثر جذبه و کششی از عالم غیب، یا مصاحبت انسان کاملی و یا بنابر نشانه‌ای و یا ذوق شخصی به یاد گذشته‌اش افتاد و به کمبودهای پدید آمده در آنها پی برد، بسیار اندوهگین شد و با زبان قال یا حال، اندوه و تأسف خود را آشکار کرد." وی در ادامه می‌نویسد: "مولانا این اظهار اندوه را به حکایت تعبیر می‌کند و چون این حکایت و اظهار

تأسف توأم با آه و ناله و غم و اندوه است، آن را به نی تشبیه می‌کند. از طرفی، صفات حمیده روح زیاداند، از قبیل محبت، معرفت، ذکر دائم و... و در همه خلل ایجاد شده است، وقتی به تک تک آنها می‌اندیشد و این‌که در هر یکی از آنها نقایصی پدید آمده و از حالت اصلی خود فاصله گرفته‌اند، بر جدایی و دوری از یکایک آنها پریشان و اندوهگین می‌شود، به همین سبب نه از یک جدایی بلکه از جدایی‌های بسیاری شکایت می‌کند."

مولانا عبدالرحمن جامی (رح) در نی نامه، شیخ عبداللطیف بن عبدالله عباسی گجراتی (رح) در شرح مثنوی و شارحین دیگر همه‌گی به این نظراند که مراد از نی انسان کامل و مکمل است. و یا گفته‌اند که مراد از نی، روح انسانی است و مراد از جدایی، جدایی از استفاضه (فیض گرفتن) از انوار حق است.

مولانا عبدالرحمن جامی (رح) تعبیرات مختلف و ظاهری از «نی» را سزاوار مقام والای انسانی نمی‌دانند و می‌نویسند: "بعضی اوصاف و احوال که حضرت مولوی بر «نی» اجرا کرده است ملازم این معنی نمی‌نماید و جامع میان ایشان آن باشد که حرکات و سکنت‌ها هیچ یک فی‌الحقیقه مستند به وی نیست بلکه وی مظهر افعال و احوال دیگر است که مؤثر و متصرف است و وی را مرتبه‌ای است."

نیکلسون با الهام از شارحان پیشین می‌گوید: نمی‌توان تردید کرد که نی بطور کلی روح ولی یا انسان کامل را می‌نمایاند که به سبب جدایی از خود از «نیستان»، یعنی آن عالم روحانی که در مرتبه پیش از وجود مادی آنجا وطن داشت، نالان است و در دیگران نیز همین اشتیاق را به وطن حقیقی‌شان زنده می‌سازد. دیگر اینکه نی به خصوص در اینجا یا کنایه است از حسام‌الدین (که شاعر با او عارفانه یکی است) یا نشانی است از خود شاعر که وجودش از نفخه الهی پر است و آن را در قالب نغمه و ترانه جاری می‌سازد. این استعاره هم در دیوان شمس و هم در مثنوی معنوی فراوان آمده است.

ادامه مطلب در صفحه بعد

بهرحال این بیت جز شرح فراق و جدایی این انسان کامل و ملکوتی از آن نیستان آسمانی نیست و این که چگونه این «نی» که از اصل خود جدا مانده است، می‌تواند «روزگار وصل» خود را در نیستان حقیقت باز جوید. و تا به مقصود خویش نرسد، همیشه نوای درد هجران و رنج غربت و غریب افتادگی خویش را باز می‌گوید.

باری در جامعه و ادبیات ما اصول عرفانی عمدتاً در قالب شعر و تمثیل آمده است. و یکی از دلایلی که درک مسایل عرفانی را برای نسل بعدی دچار پیچیدگی کرده، همین تمثیلی و رمز و رازی بودن اصول است. با مطالعه اجامی مثنوی در می‌یابیم که در این کتاب بزرگ، مسائله انسان مطرح است. مثنوی سرتاسرش داستان انسان، عشق به انسانیت و کمال است و مولانا در قالب‌های نمادین و سمبلیک، کشش‌ها و تعارضات درون انسان را روایت می‌کند.

سرآغاز مثنوی با کلام زیبا و فنا ناپذیر «بشنو» که گنجینه ادبیات زبان فارسی دری و تراوش افکار زیبا مرد اندیشه و عرفان، مولانا جلال‌الدین محمد بلخی (رح) است.

در این مورد که مثنوی چرا حسب معمول با حمد و بسم‌الله آغاز نشده تعبیرات گوناگونی نوشته‌اند. مثلاً می‌گویند که حضرت مولانا پس از خاموشی طولانی در اواخر عمر و رحلت ناگهانی (۶۷۲ هـ. ق.) کتاب خویش را در حالی که روح بلندش در آتش شوق و درد ناله و فریاد می‌کرد و می‌سوخت، با حکایت و شکایت روح سالک آغاز کرده است؛ زیرا در آن زمان جز درد عشق و ناله چیز دیگری به زبان ایشان نیامده است.

حکیم الامت می‌فرمایند: "گاه این سؤال مطرح می‌شود که چرا مولانا رومی کتابش را با حمد خدا و درود بر پیامبر آغاز نکرده است؟ این سؤال اساسی ندارد؛ زیرا برای آغاز اموزی از این قبیل، حمد و درود منحصر به نگارش نیست، بلکه بر زبان آوردن آن نیز کفایت می‌کند. همان‌گونه که در آغاز دیگر کارها به زبان آوردن «بسم‌الله...» معمول است و هیچ کس برای آغاز کاری «بسم‌الله...» را نمی‌نویسد."

بنابراین، مثنوی شرح داستان نی است. از همان ابتدای مثنوی، این نی که تمثیلی از انسان کامل است، شرح درد خود را آغاز می‌کند. او حکایت جدایی از موطن حقیقی انسان را می‌گوید و این شروعی است برای داستان‌های مثنوی که باز داستان رنج انسان و دوری‌اش از عالم بالاست.

تمامی این شش دفتر، راه سیر و سلوک انسان و رسیدن به قرب الهی را نشان می‌دهد و مولانا چه خوب به شیوه‌های مختلف، انسان خواب آلود را به هوشیاری می‌رساند و به پیچیده‌ترین مسایل فلسفی و کلامی پاسخ می‌دهد.

داستان غربت نی، از دیباچه مثنوی آغاز می‌شود و تا پایان دفتر ششم ادامه می‌یابد. در این مسیر، نی به بازگویی منازل خلقت آدمی، مراتب روح آدمی و مشتاقی و مهجوری او برای بازگشت به وطن می‌پردازد. پس مطلوب نیست که رابطه ما نیز با عرفان و مولانا یک رابطه ادبیاتی، خشک و بی‌روح باشد. اگر حکایت و شکایت مولانا و ناله «نی» را وسیله سرگرمی ذهنی و ادبیات بازی قرار دهیم، و از رابطه معنوی و پیام‌های نهفته وی غافل بمانیم، مثنوی هیچ دردی از دردهای امروز را دوا نخواهد کرد. مولانا در قالب تمثیل و داستان‌هایش آب صاف و گوارا و گوهرهای گران‌بها را در ظرف شعر و تمثیل ریخته و به ما هدیه می‌کند بنابراین توجه ما باید به پیام‌ها و محتوای اشارات ایشان باشد نه قشر پردازی و غفلت از مغز؛ چه، حتی از عدم ترتیب‌بندی موضوعات و حکایات در مثنوی می‌توان بی‌برد که توجه ایشان به مغز و پیام است؛ و کلامش تیشه‌ای برای ریشه‌کن کردن «خواهشات نفس» و تزکیه آن است. حکایت و شکایت مولانا فریاد است جهت بیداری انسان؛ و درد غفلت دردی است عظیم.

عرفان مولانا در حقیقت کلید پله‌های ترقی سالک و حل مشکلات زندگی مدرن

امروزی است. دوست دارم مسایل عرفانی مولانا را تا حد ممکن به زبان ساده و امروزی بیان کنم. اگر بیان سمبلیک و استعاری او نیز آورده شد، می‌تواند چاشنی باشد جهت زدودن ملالت.

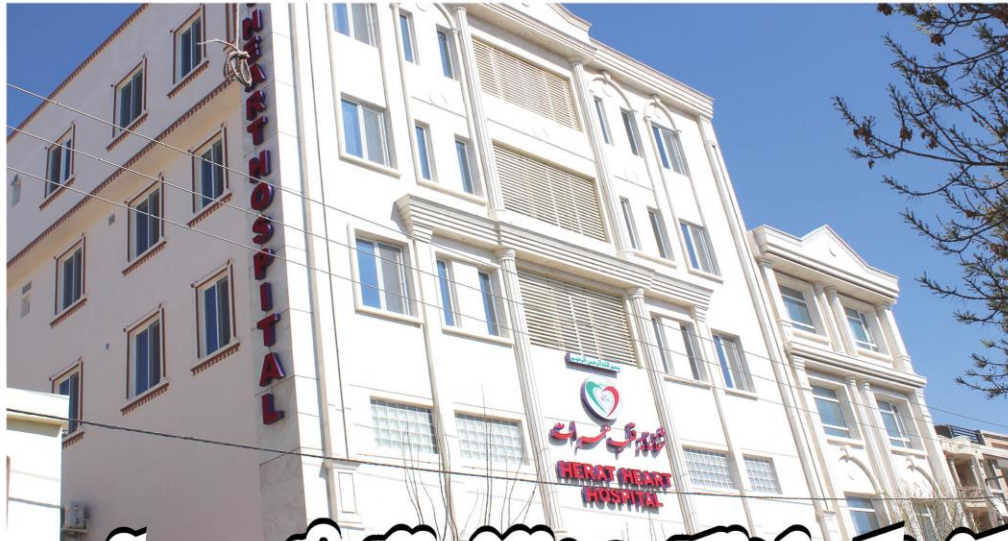
کز نیستان تا مرا بیریده‌اند از نفیرم مرد وزن نالیده‌اند

از وقتی که روح لطیف آدمی از مرتبه الهی به بیان جهان مادی همبوط کرده سخت غمگین است و اشتیاق دارد که به اصل خود رجوع کند. همچنین گفته‌اند که وقتی مولانا «نی» را به روح تشبیه فرمود، تعبیر نیستان برای عالم ارواح، تعبیر نیست بسیار زیبا. یعنی وقتی مرا از عالم ارواح جدا کرده و به عالم ناسوت آوردند، آن صفات حمیده نیز از من جدا شدند؛ از این‌رو در فراقشان بی‌وقفه گریه و ناله می‌کنم، به‌گونه‌ای که هر کس ناله و شیون مرا بشنود و این حالت زار مرا ببیند، جگرش پاره پاره می‌شود. این حقیقت آشکاری است که درد و اندوه انسان‌های دردمند قطعاً بر دیگران تأثیر می‌گذارد، پس جای شگفتی نیست که آنها نیز احساس درد و اندوه کنند و با انسان دردمند (مولانا) هم‌نوا شوند. گفته‌اند که مقصود مولانا از زن و مرد در این بیت اینای زمانه‌اند.

منابع:

- اسماعیل انقروی. (۱۳۸۸). شرح کبیر انقروی، جلد اول. تهران: نگارستان کتاب.
اشرف علی تهنوی. (بلا تاریخ). کلید مثنوی. ندای اسلام.
حضرت بحرالعلوم. (بلا تاریخ). شرح مثنوی.
کریم زمانی. (۱۳۹۱). شرح مثنوی. تهران: انتشارات اطلاعات.
محمد جعفر مصفا. (۱۳۸۷). با پیر بلخ. تهران: پریشان.
ملا هادی سبزواری. (۱۳۹۲). شرح مثنوی. سازمان چاپ و انتشارات.
مولانا عبدالرحمن جامی. (بلا تاریخ). نی نامه. نسخه خطی.

گفتگو با داکتر عبدالخالق منیب مؤسس اولین شفاخانه قلب در هرات

هرزگاهی نظر به نیاز بخش داخله این شفاخانه نیز فعال است.

سوال: چه امکاناتی برای تداوی بیماران قلبی در حال حاضر در این شفاخانه وجود دارد؟

جواب: فعلاً نظر به امکاناتی که داریم تداوی سوراخ قلب، بالون کردن دریچه‌های قلب، تداوی مریضان عاجل که سکتة قلبی می‌کنند و تا همین نزدیکی‌ها جراحی باز قلب را نیز انجام می‌دهیم. تا شش ماه آینده می‌کوشیم با امکانات بیشتر زمینه تداوی مریضی‌های دیگر قلبی را نیز در این شفاخانه مساعد کنیم.

سوال: چه تعداد کارمندان صحتی در این شفاخانه فعالیت دارند؟

جواب: در حال حاضر به دلیل اینکه ما تازه شروع به فعالیت کردیم تعداد پرسونل ما کم است و هنوز در بعضی از بخش‌ها نیاز به کارمند داریم، ولی با آن هم ۴ داکتر متخصص، ۸ نرس و چهار پرسونل خدماتی در اینجا کار می‌کنند.

سوال: اگر مریضی نیاز به عملیات "باز قلب" پیدا کند، امکان تداوی مریض در شفاخانه قلب هرات وجود

دارد؟ اگر ندارد چه مانعی برای تداوی این بیماران در شفاخانه شما وجود دارد؟

ادامه مطلب در صفحه بعدی

چون از لحاظ اقتصادی در وضعیت خوبی به سر نمی‌بردم. زمانیکه که دوره تخصص خود را به اكمال رساندم و دیدم که هموطنانم برای تداوی به دیگر کشورها سرگردان هستند و در عین حال پول هنگفتی را نیز برای تداوی به خارج از کشور مصرف می‌کنند، تصمیم گرفتم که با تمام نابسامانی‌ها مبارزه کرده و روزی بتوانم شفاخانه معیاری مختص قلب در هرات راه اندازی کنم و بالاخره کار ساخت شفاخانه قلب هرات را یک نیم سال پیش شروع و امروز به پایه اكمال رساندم.

داکتر عبدالخالق منیب متخصص قلب که از دانشکده طب هرات فارغ شده، وی در سال ۱۳۷۸ از پروگرام تخصص داخله وزارت صحت عامه فارغ گردیده و همچنین منجیت ترینر متخصص در شفاخانه حوزوی هرات ایفای وظیفه نموده است. او دوره‌های مختلف آموزشی را در کشورهای مختلف سپری نموده و همچنان سابقه کار را در شفاخانه تخصصی خارج از کشور را با خود دارد و تا حال ۱۵۰۰۰ عملیات قلبی را در داخل و خارج از کشور به صورت موقانه انجام داده است.

وی بعد از ۱۳ سال مهاجرت برای فراگیری دانش گذرانده بود، دوباره به کشور برگشته و شفاخانه تخصصی قلب در هرات را تأسیس نموده تا کمکی برای مردم هرات انجام داده باشد. در این شماره از ماهنامه تخصص با ایشان گفتگوی داشتیم که در متن زیر خواننده باشید.

سوال: در مورد شفاخانه تأسیس شده خود بگویید که چی وقت و چرا به فکر ایجاد شفاخانه تخصصی قلب در هرات شدید؟

جواب: خوب از زمانیکه من در رشته طب در دانشگاه هرات قبول شدم به این فکر بودم که بتوانم گوشه‌ای از مشکلات مردم افغانستان را حل کنم. من این مشکلات را بهتر درک می‌کردم،

سوال: آیا این شفاخانه کاملاً تخصصی است و یا بخش‌های دیگری در کنار بخش قلبی فعال است؟
جواب: این شفاخانه مختص امراض قلبی است و از آنجاییکه که قلب هم جز بخش داخله است

ادامه مطلب

جواب: داکتر متخصص در شفاخانه ما که بتواند عملیات باز قلب را انجام دهد وجود دارد، اما امکانات کافی برای تداوی این بیماران وجود ندارد و تا زمانیکه امکانات ما تکمیل می‌شود نمی‌توانم بگویم که جراحی باز قلب را از همین امروز در این شفاخانه انجام می‌دهیم.

سوال: آیا از نهادهای بین‌المللی و دولت درخواست کمک کردید برای ایجاد و تهیه امکانات این شفاخانه؟

جواب: بله؛ از بسیاری افراد گرفته تا مؤسسه‌های دولتی و خصوصی درخواست کمک کردم، اما کسی حاضر نشد که در این بخش سرمایه‌گذاری کند و یا هم کمکی کند. دلیل عدم سرمایه‌گذاری در بخش طبی این است که بسیاری از مردم برای تداوی به خارج از کشور می‌روند و اگر کسی سرمایه‌گذاری کند فکر می‌کند که از سرمایه خود نفع نمی‌برد.

سوال: وضع طب و طبابت را در هرات چگونه ارزیابی می‌کنید؟

جواب: در جامعه طبی هرات علاوه بر پیشرفت‌های مثبتی که صورت گرفته عدم همکاری جامعه طبی هرات با یکدیگر، وضع محدودیت و مالیه سنگین از طرف دولت و عدم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بخش طبابت از مشکلات عمده جامعه طبی هرات می‌باشد.

سوال: چرا با وجودیکه خدمات پیچیده طبی در اکثر شفاخانه‌های هرات وجود دارد، اما باز هم مردم از وضعیت تداوی خود در افغانستان شاکی هستند؟

جواب: در هر جامعه افرادی وجود دارند که از جایگاه خود سوء استفاده می‌کنند و جامعه طبی نیز از این امر مستثنی نیست، اما به این معنی نیست که تمام داکتران از شرایط و جایگاه خود سوء استفاده می‌کنند و همین سوء استفاده جویی بعضی افراد باعث شده که مردم نسبت به داکتران و جامعه طبی افغانستان اعتماد نکنند و دلیل دیگر هم می‌تواند وارد شدن دواهای بی‌کیفیت به افغانستان باشد،

و در شرایطی داکتر توانسته درد را تشخیص بدهد و دوا درست را تجویز کند، اما مریض دوا بی‌کیفیت را خریداری نموده و درست تداوی نشده به همین دلیل فکر می‌کند داکتران

هرات توانایی تشخیص را ندارند.

سوال: چه راه کاری پیشنهاد می‌کنید برای رفع این مشکل؟

جواب: خوب این زمان بر است تا دوباره فضای اعتماد بین مردم و جامعه طبی صورت بگیرد مهم‌ترین کاری که می‌تواند انجام شود نظارت دولت از شفاخانه‌ها و همچنان از شرکت‌های که دوا وارد می‌کنند است و این کار می‌تواند تضمین کند که مردم در صورت وجود امکانات تشخیصیه تداوی درست شوند.

سوال: چه توصیه‌های وقایوبی برای مردم دارید که بتوانند خود را از بیماری‌های قلبی نجات بدهند؟

جواب: بیماری‌های قلبی ژنتیکی هستند، اما با آن هم بعضی عمل‌های وقایوبی می‌تواند این بیماری را متوقف و یا خطر ابتلا به آن را کاهش بدهد، مانند داشتن رژیم غذایی سالم، انجام فعالیت‌های فیزیکی و ورزش کردن، پرهیز از غذاهای که حاوی چربی زیاد هستند، پرهیز از مصرف دخانیات اینها عمل‌های پیشگیرانه‌ای است که می‌توانیم برای مبارزه با مریضی‌های قلبی انجام دهیم.

سوال: اگر کدام سوالی مانده باشد که من نپرسیده باشم و می‌خواهید برای مخاطبان ماهنامه تخصص برسانید می‌توانید بیان کنید.

جواب: می‌خواهم برای مردم خود پیامی داشته باشم اول اینکه کوشش کنند تا حد امکان از مریضی‌ها وقایه کنند و دوم اینکه به جامعه طبی خود اعتماد کنند و فکر نکنند که تمام داکتران و متخصصان طب درس خوانده‌اند که فقط از مردم پول بگیرند و مردم را فریب دهند.

ترتیب دهنده: فریبا اکبری

استقبال

شهروندان هرات از

امضای توافق نامه

صلح بین آمریکا

و طالبان

نهادهای بین‌المللی نگران کننده می‌خوانند. سید اشرف سادات، فعال مدنی به این باور است که در طی ۱۸ سال گذشته ایدئولوژی‌های مختلف در افغانستان رشد کرده و موضوعی مشکلی است که این ایدئولوژی‌ها با هم به تفاهم برسند.

آقای سادات می‌افزاید، امضای این توافق‌نامه البته که برای افغان‌ها یک فرصت است، اما برای این که ما فاصله کمتری برای رسیدن به صلح طی کنیم نیاز است که کشورهای بیرونی و نهادهای بین‌المللی زمینه ساز و همکار افغانستان باشند.

توافق صلح میان آمریکا و طالبان روز شنبه ۱۰ حوت سال جاری توسط زلمی خلیل‌زاد و ملا عبدالغنی برادر در دوحه قطر با حضور نمایندگان از چندین کشور و سازمان جهانی، به امضا رسید.

در این توافق‌نامه به خروج نیروهای خارجی از افغانستان، عدم استفاده از خاک افغانستان علیه آمریکا و متحدانش و نیز آغاز گفتگوهای بین‌افغانی در ماه مارچ امسال تأکید شده است.

بیشترین قربانی خشونت و جنگ در افغانستان می‌باشند و در عین حال کمترین سهم را در تصمیم‌گیری‌های صلح در افغانستان داشته‌اند و من به عنوان یک بانو از دولت می‌خواهم که سهم زنان را در گفتگوهای بین‌افغانی مدنظر داشته باش و در این گفتگوها دستاوردهای زنان زیر پا نشود.

از سوی هم شماری از شهروندان ولایت هرات امضای این توافق‌نامه را یک بازی سیاسی دانسته و خواهان این هستند که بزودی گفتگوهای بین‌افغانی شروع شود.

محمد طارق فروغی یکی از باشند هرات می‌گوید: "صلح با امضای توافق‌نامه بین آمریکا و طالبان بوجود نمی‌آید، بلکه صلح باید از درون یک خانواده افغان شروع و به سطح ملی ختم شود.

او می‌افزاید که امیدوار است که گفتگوهای بین‌افغانی بتواند به صلح افغانستان پاسخ مناسبی باشد.

در همین حال، فعالین مدنی ولایت هرات با اینکه به امضای توافق‌نامه صلح بین آمریکا و طالبان خوشبین هستند، اما نشست و تفاهم افغان‌ها با یکدیگر بدون زمینه سازی

شماری از شهروندان ولایت هرات از امضای توافق‌نامه صلح بین طالبان و آمریکا برای آوردن صلح در افغانستان خوشبین هستند و امیدوار هستند که بزودی گفتگوهای بین‌افغانی شروع شود و این گفتگوها منجر به صلح دائمی در افغانستان باشد.

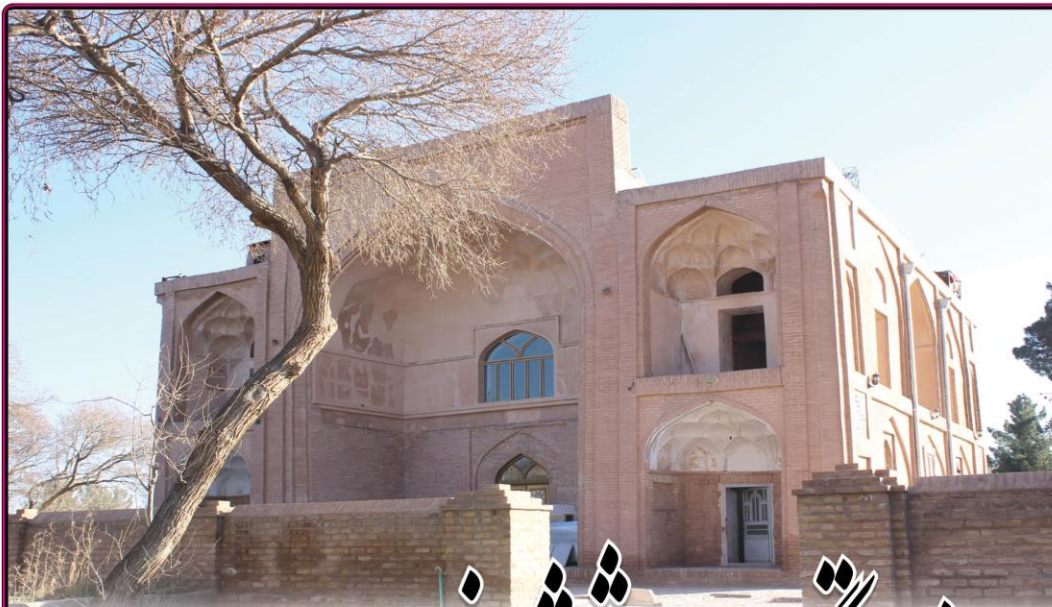
فیروز احمد یکی از باشند هرات می‌باشد که به امضای توافق‌نامه صلح خوشبین است.

او می‌گوید: "من به عنوان یک شهروند افغانستان سال‌هاست که منتظر صلح در افغانستان هستم و کاری جز این کرده نمی‌توانم که بگویم امیدوارم این توافق‌نامه و آغاز گفتگوهای بین‌افغانی صلح پایدار را در کشور بوجود آورد."

او از دولتمردان افغانستان می‌خواهد در روند گفتگوهای بین‌افغانی سهم تمام شهروندان افغانستان مهم بنگارند.

ناهید منصوری بانوی است که در یکی از اداره‌های دولتی ولایت هرات مصروف فعالیت است وی نیز امضای توافق‌نامه صلح افغانستان را به فال نیک می‌گیرد.

او بیان می‌کند که زنان در افغانستان

زیارتگاه امام شمس نور

وضع عمارت از بیرون مربع است و چون مکمی ایستاده و در یمین و یسار هر ایوان و رواق اطاقها و ایوانچهها ساخته و در وسط گنبدی بس عالی بنا یافته و بالای ایوانچهها و اطاقها؛ ایوانچهها و اطاقهای دیگر ساخته و پرداخته اند ..."

عمارتی که بالای آرامگاه امام شمس نور ساخته شده مانند دیگر بناهای دوره‌های تیموریان با کاشی مزین بوده ولی امروز از آن کاشی‌های قدیم خبری نیست زیرا؛ به مرور زمان کاشی‌ها پاشیده و فرو ریخته‌اند ولی در سال هزار و سیصد و نود خورشیدی توسط وزارت اطلاعات و فرهنگ ترمیم و بازسازی شده است. صندوق روی مقبره‌ی این شمس بزرگوار در سال هزار و سیصد و بیست و شش خورشیدی توسط امیر محمد نجار ساخته شده است. ایشان در آن زمان یکی از هنرمندان خیره و زحمت کش هرات بودند که نمونه‌های کارهای‌شان را در چند بنه تاریخی این شهر می‌توان دید.

قابل یادآوری است که این زیارتگاه در پانزده کیلومتری شرق شهر هرات می‌باشد و در فصل بهار مردم زیادی جهت زیارت و میل به این مکان می‌روند.

استاد فکری سلجوقی در قسمت پایانی رساله مزارات هرات (تعلیقات) راجع به امام شمس نور چنین نوشته است: "در غوردان زیارتگاه دیگری است که آن را امام شمس نور می‌گویند، محوطه‌ی بزرگی است در حدود ده جریب بیش یا کم و قسمت بیشتر آن مشجر و بقیه‌ی آن گورستانی قدیمی است. در وسط

این محوطه‌ی بزرگ عمارتی است عالی و بس زیبا که از شاهکارهای معماری پایان قرن نهم و اوایل قرن دهم به شمار می‌رود. این عمارت دو طبقه ساخته شده، ایوانی بزرگ به طرف شمال و رواقی متوسط به جانب جنوب عمارت تعبیه شده و دو ایوان دیگر به جانب مشرق و مغرب گشوده است.

عمارت زیبا و چشم نواز مربع شکلی در زمان تیموریان بالای آرامگاه این شمس تن ساخته بودند که تاکنون پا برجاست و امروزه یکی از بناها و شاکارهای معماری اواخر قرن نهم و اوایل قرن دهم این مرزو بوم به شمار می‌رود. از تاریخ تولد و وفات این اشخاص اطلاعی در دست نیست جز این که ایشان از کبار سادات عظام بوده‌اند و همواره آرامگاه‌شان منزل گاه حاجت‌مندان بوده است، حتی شیخ‌الاسلام زین‌الدین ابوبکر خوافی که زمانی از دانشمندان و بزرگان این جغرافیا بودند (در باره‌ی این شخصیت چندی قبل نوشته‌ای جداگانه به نشر رساندم که می‌توانید در پایگانی مطالبیم بخوانید) پیوسته به زیارت‌شان رفته و همواره مریدان‌شان را نیز به این امر دعوت می‌کردند.

کارگاه آموزشی جایگاه محیط زیست در زندگی در شورای متخصصان هرات

کارگاه "جایگاه محیط زیست در زندگی انسان" با توزیع تصدیق نامه برای بیش از ۳۰ تن از علاقه‌مندان این دوره در شورای متخصصان هرات پایان یافت. برگزار کنندگان این کارگاه هدف از برگزاری آن را بلند بردن آگاهی اشتراک کنندگان از درک رابطه محیط زیست با انسان و جلوگیری از آثار مخرب محیط زیست می‌دانند.

با این وجود، اشتراک کنندگان این کارگاه از برگزاری برنامه‌های آموزشی از سوی شورای متخصصان استقبال می‌کنند.

سکینه محمدی از اشتراک کنندگان این دوره می‌گوید: "قبل از اینکه به این دوره آموزشی شرکت کنم، برداشت من از محیط زیست سطحی بود، اما با فراگیری این دوره متوجه شدم که موضوعات محیط زیست و زندگی سالم انسان با هم رابطه نزدیک دارند، بنابراین باید در رابطه با محیط زیست بیشتر مطالعه کرده و آن را به دیگران برسانیم.

محمد رفیع حمیدی یکی دیگر از اشتراک کنندگان این دوره آموزشی بیان می‌کند که محیط زیست گذشته از افغانستان امروزه بحث داغ جهان است و ما افغان‌ها نیز باید در این رابطه آموزش‌های تخصصی را فرا بگیریم تا زندگی سالم‌تری داشته باشیم.

محمد نعمان ثابت ماستر ترینر که مسؤلیت این کارگاه آموزشی را به دوش داشت بیان می‌کند، در هر نقطه دنیا که به محیط زیست آسیب برسد و آلودگی‌های محیط زیستی در آنجا بیشتر شود، خطرات آن تمام جوامع انسانی را دربر می‌گیرد، اما در کشور ما به دلیل ناامنی و دیگر مشکلات، کمتر کسی در رابطه به این مفضل جهانی مطالعه و کار می‌کند.

وی می‌افزاید حفاظت از محیط زیست متوجه قشر خاصی از جامعه نمی‌شود بلکه پدیده‌ای است که همه افراد در گوشه و کنار جهان را دربر می‌گیرد.

شورای متخصصان هرات از نهادهای است که همواره کارگاه‌های تخصصی را برای علاقه‌مندان دوره‌های مختلف در هرات برگزار می‌کند.

این کارگاه روز چهارشنبه ۹ دلو و پنجشنبه ۱۰ دلو از سوی شورای متخصصان هرات برگزار شد.

همایش مردم هرات به منظور حمایت از صلح بین‌افغانی در هرات برگزار شد

وی بیان می‌کند، صلح افغانستان به یک پروژه تبدیل شده است که بسیاری از آن به عنوان ابزار برای رسیدن به اهداف خود استفاده می‌کند. در همین حال، تعدادی از اشتراک‌کننده‌گان این همایش می‌گویند که صلح باید از درون خانواده‌ها در افغانستان شروع و بعد تمام جامعه افغانستان را در بر گیرد. راحل سادات، از اشتراک‌کننده‌های این همایش در کنار اینکه تأیید می‌کند که صلح افغانستان نیازمند است که بین اتباع افغانستان گفتگو صورت بگیرد، می‌گوید: زنان باید در گفتگوهای بین‌افغانی نیز نقش فعال داشته باشند. فرامرز یکتا پرست یکی از شهروندان بیان می‌کند: "اگر می‌خواهیم در افغانستان شاهد صلح پایدار باشیم باید از صلح بین‌افغانی حمایت کنیم" با این حال، آگاهان دینی در هرات نیز صلح بین‌افغانی را تأیید کرده و جنگ را مخرب زندگی افغان‌ها می‌دانند. عبدالباری قانت، استاد دانشگاه هرات گفت که در جنگ افغانستان بیشترین کشته شده‌گان افغان هستند و قربانی خشونت‌های جنگی نیز افغان‌ها می‌باشند، بنابر این بهتر است که خود افغان‌ها برای‌شان راه حل پیدا کنند. این در حالیست که تا هنوز صلح در افغانستان با نشست‌ها و تلاش‌های ملی و بین‌المللی و مصرف بودجه هنگفت هنوز برای افغان‌ها یک آرمان است.

روز پنج‌شنبه، ۱۷ دلو ۱۳۹۸ در تالار مولانا جلال‌الدین محمد بلخی جمعی از بزرگان، جوانان و مردم هرات گرد هم آمدند تا حمایت خود را از صلح بین‌افغانی اعلام نمایند. به گفته این جمع صلح بین‌افغانی سازنده است و می‌تواند دورنمای خوبی برای آرامش مردم افغانستان باشد. بصیر احمد دانشیار که از برگزارکنندگان این همایش است بیان می‌کند که مردم افغانستان باید به صلح بین‌افغانی اتکا کنند تا شاهد صلح پایدار در کشور باشند.

دور سوم شماره ۱۳۸ - ۱۳۹ دلو و حوت ۱۳۹۸

۱۱

کارگاه آموزشی "تأمین مهارت‌های ارتباطی در اجتماع" در شورای متخصصان برگرزارشد

تأمین مهارت‌های ارتباطی در اجتماع عنوان کارگاه دور روزه‌ی بود با توزیع تصدیق‌نامه برای بیش از ۵۰ تن از محصلان از سوی شورای متخصصان پایان یافت.

مسئولان برگزاری این کارگاه بیان می‌کنند که رشد مهارت‌های ارتباطی باعث بلند رفتن حضور افراد و اشتراک‌شان در جامعه می‌شود بنابراین نظر به نیاز اجتماع این کارگاه را برگزار نموده‌ایم.

محمد رفیق شهیر رییس شورای متخصصان هرات، هدف برگزاری این کارگاه آموزشی را تقویت مهارت‌های ارتباطی دانشجویان عنوان کرد. با این حال، اشتراک کنندگان، این کارگاه را مثبت ارزیابی می‌کنند.

حکمت‌الله سرشار یکی از اشتراک کنندگان این دوره آموزشی می‌گوید: "امروزه ما نیازمند ترمیم مهارت ارتباطی در اجتماع هستیم و اگر این مهارت‌ها شکسته باقی بماند صلح اجتماعی معنی نخواهد داشت."

مرسل صدیقی یکی دیگر از اشتراک کنندگان است او بیان می‌کند: "هدف من از اشتراک در این دوره اجتماعی کسب مهارت‌های بیشتر اجتماعی است و در ضمن من را بسیاری از افرادی که سطح دانش بلندی دارند و در این کارگاه اشتراک می‌کنند آشنا می‌سازد."

فضل‌الرحمن فاضل استاد دانشگاه که این مسؤولیت تدریس این کارگاه آموزشی را به دوش داشت با تأیید اینکه مهارت‌های اجتماعی در جامعه ما یک نیاز مبرم به حساب می‌آید بیان می‌کند که مهارت‌های قوی اجتماعی سبب رشد جامعه شده و در روند صلح و همدیگر پذیری نیز تأثیر گذار است.

گفتنی است که کارگاه‌های آموزشی روزهای چهارشنبه ۱۸ جدی و پنج‌شنبه ۱۹ جدی ۱۳۹۸ در شورای متخصصان هرات برگزار شد.

از دیدگاه حجم مایع آمنیوتیک یا Polyhydramnios

تیمه کننده: رنجور بار
دو کتورس خدیجه شریفزاده
ترنر متخصص نسایی ولادی
و ترنر ملی تنظیم خانواده

چکیده

اختلالات ازدیاد حجم مایع آمنیوتیک می تواند نشان دهنده اختلال در تولید یا گردش آن باشد مثل موارد پتالوزی های زمینهای جفتی یا جنینی. در صورتیکه این مایع بیش از حد باشد ممکن است با افزایش خطر عواقب ناگوار حاملگی همراه شود. علل هاییدروآمنیوس متنوع هستند و اساس تداوی هاییدروآمنیوس تشخیص و در صورت امکان کنترل و یا درمان عامل به وجود آورنده آن است.

کلمه های کلیدی

مایع آمنیوتیک، AFI، MVP، آمنیوستیز

مقدمه

مایع آمنیوتیک نقش های زیادی را در طول بارداری ایفا می کند. این مایع یک فضای فیزیکی برای حرکت جنین ایجاد می کند که برای رشد و نمو طبیعی عضلانی اسکلتی ضروری است. این مایع به جنین اجازه بلع می دهد که برای رشد و نمو دستگاه گوارش ضروری است و همچنین به جنین اجازه تنفس می دهد که برای رشد و نمو ریه ها ضروری است. مایع آمنیوتیک از فشرده شدن بند ناف جلوگیری می کند و جنین را در برابر تروما محافظت می کند. این مایع خواص باکتریواستاتیک دارد.

اختلالات حجم مایع آمنیوتیک می تواند نشان دهنده اختلال در تولید یا گردش آن باشد. مثل موارد پتالوزی های زمینهای جفتی یا جنینی. در صورتیکه این مایع بیش از حد باشد ممکن است با افزایش خطر عواقب ناگوار حاملگی همراه شود.

حجم طبیعی مایع آمنیون

حجم مایع آمنیون تقریباً از ۳۰ میلی لیتر در هفته ۱۰ به ۲۰۰ میلی لیتر در هفته ۱۶ و ۸۰۰ میلی لیتر تا میانه سه ماهه سوم حاملگی می رسد. حدود ۹۸ فیصد این مایع آب است. یک جنین ترم کامل حدود ۲۸۰۰ میلی لیتر آب دارد. جفت ۴۰۰ میلی لیتر آب دارد و رحم در زمان ترم حاوی حدود ۴ لیتر آب است. کاهش غیر طبیعی مایع آمنیوتیک اولیگوهاییدروآمنیوس نامیده می شود. در حالیکه به افزایش آن هاییدروآمنیوس یا پولی هاییدروآمنیوس می گویند. (۱)

فیزیولوژی

در اوایل حاملگی، حفره آمنیون از مایعی پر شده که ترکیب آن مشابه مایع خارج سلولی است. در طی نیمه اول حاملگی عبور مایع و دیگر مالیکول های کوچک از آمنیون انجام می شوند (جریان ترانس میمبران)، از

تنفسی است. حدود ۲۵۰ میلی لیتر مایع درون ریه ها روزانه در اواخر بارداری تولید می شود. (۱)
در آخر، بلع جنین، میکانیزم اولیه برای جذب مایع آمنیوتیک است. که روزانه ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ میلی لیتر است. اختلال بلع، ثانویه به اختلال سیستم عصب مرکزی یا انسداد دستگاه گوارش، ممکن است باعث هاییدروآمنیوس قابل توجه شود. مسیرهای دیگر (جریان ترانس میمبرانوس و جریان از پوست جنین) مسئول قسمت کوچکتیری از انتقال مایع در نیمه دوم حاملگی هستند. (۳)

اندازه گیری مایع آمنیون

از دیدگاه علمی به جز در شرایط تحقیقاتی به ندرت حجم واقعی مایع آمنیون اندازه گیری می شود. روش های سنجش مستقیم و ترقیق رنگ و استفاده از تکنیک های سونوگرافی را برای تعیین حجم مایع آمنیون معرفی کرده اند. در روش ترقیق رنگ ماده رنگی مانند آمینوهیپورات را تحت هدایت سونوگرافی به داخل حفره آمنیون تزریق می کنیم. سپس نمونه برداری مایع آمنیون برای تعیین غلظت مایع رنگی صورت می گیرد. (۱)

بررسی سونوگرافیک: به دو روش انجام می شود.
۱- **maximum vertical pocket (MVP)** بیشترین قطر قدامی - خلفی بزرگترین کیسه عادی از اندام جنین یا بند ناف اندازه گیری می شود که مقدار طبیعی آن ۲ الی ۸ سانتی متر است.

۲- **amniotic fluid index (AFI)** در این روش رحم به چهار قسمت مساوی تقسیم می شود که در هر یک از آنها قطر قدامی - خلفی بزرگترین کیسه اندازه گیری می شود. اعداد حاصل با هم جمع شده و مقدار طبیعی آن ۵ الی ۲۴ سانتی متر است.

پولی هاییدروآمنیوس

این یک افزایش غیر طبیعی در حجم مایع آمنیوتیک است و در یک تا دو فیصد حاملگی وجود دارد. پولی هاییدروآمنیوس به نام هاییدروآمنیوس هم نامیده می شود. پلی هاییدروآمنیوس عبارت است از تجمع مایع آمنیوتیک بیش از ۲۰۰۰ میلی لیتر و AFI بیشتر از ۲۴ سانتی متر و بیشتر در سه ماه سوم حاملگی و وجود MVP بیش تر از ۸ سانتی متر است.

تشخیص

هاییدروآمنیوس زمانی مورد شک قرار می گیرد که اندازه رحم نسبت به سن حاملگی بزرگتر باشد. رحم متورم است سخت احساس شود و لمس بخش های کوچک جنین یا شنیدن صداهای قلب جنین ممکن است مشکل باشد. (۳)
هاییدروآمنیوس ممکن است با توجه به شدت دسته بندی شود. این دسته بندی به طور اولیه در تحقیقات برای دسته بندی خطرات استفاده شده است. گروه های متعددی هاییدروآمنیوس را خفیف تلقی می کنند. در صورتیکه AFI بین ۲۵ تا ۲۹.۹ سانتی متر باشد. اگر بین ۳۰ تا ۳۴.۹ سانتی متر باشد متوسط و اگر بیش از ۳۵ سانتی متر باشد شدید تلقی می شود. (۱)

هاییدروآمنیوس خفیف شایع ترین است و حدود دو بر سه موارد را تشکیل می دهد. هاییدروآمنیوس متوسط ۲۰ فیصد موارد و هاییدروآمنیوس شدید حدود ۱۵ فیصد موارد را تشکیل می دهد. در استفاده از اندازه عمیق ترین پاکه منفرد مایع، ۸ الی ۹.۵ سانتی متر خفیف، ۱۰ الی ۱۱.۹ سانتی متر متوسط و ۱۲ سانتی متر یا بیشتر هاییدروآمنیوس شدید در نظر گرفته می شود. به طور کلی هاییدروآمنیوس شدید، بیشتر امکان دارد که یک اتیولوژی زمینهای و عواقب ناگوار داشته باشد نسبت به هاییدروآمنیوس خفیف که معمولاً آیدیوپاتیک و خفیف است. (۳)

ادامه مطلب در صفحه بعد

دور سوم شماره ۱۳۸ - ۱۳۹ دلو و حوت ۱۳۹۸

۱۳

علل زمینه‌ای هایدروامنیوس شامل ناهنجاری‌های مادرزادی جنین در ۱۵ فیصد موارد و دیابت در ۱۵ الی ۲۰ فیصد موارد است. عفونت مادر زادی و الوایمیونایزیشن کربوات سرخ خون علل کمتر شایع هستند. عفونت‌ها که ممکن است با هایدروامنیوس خود را نشان دهند شامل سایتومیگالوویروس، توکسوپلازمو، سفلیس و پاراواایرس است.

هایدروامنیوس اغلب جزئی از هایدروپس جنینی است و بسیاری از ایتولوژی‌های بالا (انومالی‌های خاص، عفونت‌ها و الوایمیونایزیشن) می‌توانند باعث جفت و جنین هایدروپیک شوند. پتوفیزپولوژی زمینهای در این مورد پیچیده است ولی اغلب اوقات به علت یک شرایط قلبی یا برون ده بالا است. انیمی شدید جنین یک مثال کلاسیک است. به علت تنوع ایتولوژی‌های هایدروامنیوس، درمان هایدروامنیوس هم متنوع است و اغلب با توجه به

ایتولوژی زمینه‌ای طراحی می‌شود. (۱)

پولی هایدروامنیوس ایدیوپاتیک

زمانیکه علت مشخصی را نداشته باشیم ایدیوپاتیک می‌گوییم که علت هفتاد فیصد موارد هایدروامنیوس است. در حاملگی‌های همراه با هایدروامنیوس ایدیوپاتیک احتمال تولد نوزاد بیشتر از چهار کیلوگرم حداقل دو برابر می‌شود. هایدروامنیوس خفیف ایدیوپاتیک یافته‌ای خوش خیم است و معمولاً پیش آگاهی خوب است. (۱)

عوارض

درغیر از مواردی که هایدروامنیوس شدید است یا به سرعت ایجاد شده، علایم مادری نا شایع هستند. در هایدروامنیوس مزمن، مایع به تدریج جمع می‌شود و زن حامله ممکن است اتساع بطنی را با ناراحتی کمی احساس کند.

هایدروامنیوس حاد معمولاً زودتر در حاملگی ایجاد می‌شود. ممکن است باعث تولد پری ترم قبل از هفته ۲۸ شود یا علایم آنقدر ناتوان کننده شوند که نیاز به مداخله وجود داشته باشد.

علایم ممکن است به علت فشار بالای رحم متسع شده یا فشار بر ارگان‌های مجاور باشد. وقتی اتساع بسیار شدید است مادر ممکن است دچار دیسپنی یا آرتوپنی شود و تنها بتواند در وضعیت عمودی راحت نفس بکشد. اذیما ممکن است به علت فشار رحم متسع بر روی سیستم وریدی ایجاد شود و معمولاً در اندام‌های تحتانی، و ولوا و جدار بطن شدیدتر است. به طور نادر ممکن است اولیگوپوری به علت فشار رحم متسع بر احلیل ایجاد شود. عوارض مادری مانند این موارد معمولاً با هایدروامنیوس شدید به علت یک بیماری زمینه‌ای ایجاد می‌شوند. عوارض مادری همراه با هایدروامنیوس شامل جداشدگی جفت، اختلال عملکرد رحم و خونریزی پست پرتم هستند. (۱)

نتایج حاملگی

برخی عواقب ناگوار حاملگی که در هایدروامنیوس افزایش می‌یابند عبارت‌اند از میزان زایمان سزارین، وزن تولد بیش از ۴ هزار گرام و مهم‌تر از همه افزایش مرگ و میر پری نتل بدلیل نواقص همراه با زایمان و پاره‌گی قبل از وقت پرده‌ها و حوادث حبل سروی است. (۱)

میزان زایمان سزارین در هایدروامنیوس حدوداً سه برابر است و مرگ و میر پری نتل حدود ۴ برابر افزایش می‌یابد. pre-paz و همکاران دریافتند که حاملگی‌ها با هایدروامنیوس شدید خطر بیشتری برای مرگ و میر پری

نتل داشتند. اما در موارد هایدروامنیوس ایدیوپاتیک مرگ پری نتل گزارش نشد. (۲)

خطرات به نظر می‌رسد زمانیکه پولی هایدروامنیوس همراه با محدودیت رشد جنین باشد بیشتر شوند. (۳)

تداوی

اساس تداوی هایدروامنیوس تشخیص و در صورت امکان کنترل و یا درمان عامل به وجود آورنده آن است. در سایر موارد می‌توان از اقدامات حمایتی و نگهدارنده کمک گرفت. هدف کلی در اقدام حمایتی کاهش علایم مادری و افزایش طول مدت حاملگی است. لذا در بیمارانی که علامت و مشکل خاصی ندارند تنها اقدام لازم تحت نظر قرار دادن بیمار و انجام سونوگرافی جهت اندازه‌گیری AFI و رشد جنین هر سه تا چهار هفته یکبار می‌باشد. اقدامات حمایتی عبارتند از آمنیوسنتیز و تجویز اندومتاسین. Therapeutic amniosynthesis: آمنیوسنتیز درمانی عبارت از تخلیه مایع آمنیوتیک از طریق بطن (و گاهی از راه مهبل) و در موارد:

- ۱) هیدرپوس حاد یا هایدروامنیوس علامت‌دار.
- ۲) افزایش انقباضات رحمی قبل از ترم.
- ۳) در مراحل اولیه زایمان اجتناب از تخلیه سریع و ناگهانی و در نتیجه پرولیس حبل سروی.
- ۴) عدم پاسخ به اندومتاسین. (۲)

گاهی هایدروامنیوس شدید ممکن است باعث تولد پری ترم شود یا تنفس مادر را مختل کند. در این موارد آمنیوسنتیز حجیم که به آن Amnio redaction می‌گویند ممکن است نیاز باشد. تکنیک ورود سوزن مشابه همان آمنیوسنتیز است. با این حال یک مخزن مکش دار یا یک سرنج بزرگ به وسیله یک لوله تزریق وریدی استریل که شیر تنظیم دارد به سوزن متصل می‌شود. به طور کلی حدود ۱۰۰۰ تا ۱۵۰۰ میلی لیتر مایع آرام در طی سی دقیقه وابسته به سن حاملگی و شدت هایدروامنیوس خارج می‌شود. هدف این است که حجم مایع آمنیوتیک به اندازه حدود بالای محدوده طبیعی برسد. هایدروامنیوس شدید نیازمند آمنیوریدکشن تقریباً در همه موارد یک علت زمینه‌ای دارد و آمنیوریدکشن‌های متعدد به صورت هفتگی یا حتی هر سه روز ممکن است نیاز باشد. نکته مهم اینجاست که آمنیوریدکشن در اواخر بارداری انجام می‌شود و ممکن است ریسک پارگی زود رس پرده‌ها، زایمان پری ترم جداشدگی جفت را بیشتر کند.

ب) Indomethacin : (cap: ۷۵mg, tab: ۷۵mg) ۱۰۰mg & supad ۱۰۰mg اندومتاسین یک مهار کننده سنتز پروستاگلندین بوده و احتمالاً از طریق کاهش جریان لارر جنین، کاهش ترشحات ریبوی و افزایش جذب مایع آمنیوتیک از طریق پرده‌ها باعث کاهش حجم مایع آمنیوتیک می‌شود. دوز آن ۲۰۰-۵۰ میلی گرم در روز متفاوت بوده و می‌توان از طریق خوراکی یا رکتال تجویز نمود.

روش معمول آن تجویز ۲۵ میلی گرم خوراکی هر شش ساعت یا ۵۰ میلی گرم شیاف رکتل هر هشت ساعت است. حداکثر اثرات تداوی ۲۰-۴ روز بعد از شروع درمان ظاهر شده و باید دذ طول مدت تداوی حجم مایع آمنیوتیک هفته‌ای ۲ بار اندازه‌گیری شود و زمانیکه مقلار به حد طبیعی رسید دوز دوا کاهش یابد (بر حسب پاسخ عوارض جنینی (خصوصاً بسته شدن زودرس مجرای شریانی) نباید دوا بعد از هفته ۳۲ حاملگی ادامه داده شود. هر دو روش خوراکی و رکتال ممکن است موجب تحریک سیستم هضمی شود در مصرف طولانی مدت اندومتاسین در این مردمان مواردی از عدم کفایه کلیه، زردی کولیستاتیک و حتی اذیما ربوی گزارش شده است و باید مراقب آنها بود. خوشبختانه این عوارض با قطع دوا از بین می‌روند همچنین ممکن است اولیگوهایدروامنیوس بروز کند. مهم‌ترین عوارض جنینی دوا عبارتند از بسته شدن مجرای شریانی، انقباض اوعیه دماغی و اختلال فعالیت کلیوی. (۲)

نتیجه گیری

علل زمینه‌ای هایدروامنیوس شامل ناهنجاری‌های مادرزادی جنین در ۱۵ فیصد موارد و دیابت در ۱۵ الی ۲۰ فیصد موارد است. عفونت مادرزادی و الوایمیونایزیشن کربوات سرخ خون علل کمتر شایع هستند. عفونت‌ها که ممکن است با هایدروامنیوس خود را نشان دهند شامل سایتومیگالوویروس، توکسوپلازمو، سفلیس و پاراواایرس است.

هایدروامنیوس اغلب جزئی از هایدروپس جنینی است و بسیاری از ایتولوژی‌های بالا (انومالی‌های خاص، عفونت‌ها و الوایمیونایزیشن) می‌توانند باعث جفت و جنین هایدروپیک شوند. پتوفیزپولوژی زمینهای در این مورد پیچیده است ولی اغلب اوقات به علت یک شرایط قلبی یا برون ده بالا است. انیمی شدید جنین یک مثال کلاسیک است.

باید نزد خانم‌ها مراقبت‌های پریناتل انجام شود تا علت زمینه‌ای قبل از حمل باید اصلاح شود.

به علت تنوع ایتولوژی‌های هایدروامنیوس، درمان هایدروامنیوس هم متنوع است و اغلب با توجه به ایتولوژی زمینه‌ای طراحی می‌شود. (۱)

منابع:

Cunningham, F. G. (۲۰۱۴). Williams obstetric, ۲۲th ed, cv۰۱۴. Asare Sobhan Publisher.

۲. ساداتیان، د. پ. (۱۳۸۶). «برایش چهارم». تظاهرات اصلی و درمان بیماری‌های اصول باوروی و زایمان CMMD. مؤسسه فرهنگی انتشاراتی نور دانش.

۳. سایت Medscape

W. M. Gilbert (Guest Editor): Amniotic fluid, Clin Obs Gyn. 2: 266- 386, 1997

W. Kramer, G. Soade et al: Randomized 5 double-blind study comparing sulindac to terbutaline: fetal renal and amniotic fluid effects. J Soc Gynecol Invest (abstract), 3: 244A (Abstract) 1996

V. L. Katz , R.L.M Ryder et al: A (6 comparison of bed rest and immersion for treating the edema of pregnancy . Obstet Gynecol, 75: 147-151, 1990

N. C. Lambrou, A.N.Morse & E.E. (7 Wallach: The Johns Hopkins Manual of Gynecology and Obstetrics. Lippincott Williams & Wilkins. USA

جای گاه سن طفل در قانون اساسی افغانستان

سریر محمدی - دانش آموخته حقوق

در مورد سرنوشت خود تصمیم بگیرد و تعیین سن مشخص خلاف شریعت اسلامی می‌باشد. همچنان برخی از افراد این طبقه از جامعه براین باورند که ماده سوم قانون حمایت از حقوق اطفال در تضاد به ماده سوم قانون اساسی می‌باشد.

قابل ذکر است که برخی از اعضای مجلس نمایندگان بحث تکالیف شرعی را با مسائل چون حق دسترسی به حقوق و مصونیت اطفال خلط نمودند. باید بین بلوغ شرعی و رشد فیزیکی و روانی یک کودک تفکیک قابل شد؛ زیرا ممکن است یک طفل دوازده ساله از نظر مسایل شرعی شرایط بلوغ در آن ظاهر گردد، اما دارای رشد فیزیکی و یا هم روانی نباشد و هدف قانون حمایت از حقوق اطفال دسترسی اطفال به یک سلسله حقوق و امتیازاتی همچون حق دسترسی طفل به پرورشگاه، مصونیت طفل، مراقبت‌های اجتماعی و منع استخدام در صفوف نیروهای امنیتی و کارهایی شاقه می‌باشد که برای حمایت از این طبقه محروم جامعه مهم و اساسی پنداشته می‌شود.

ادامه مطلب در صفحه بعد

شده است. قانون حمایت از حقوق اطفال که طرح مسوده آن ۵ سال قبل از سال ۱۳۹۷ تهیه و در سال ۱۳۹۷ طی یک فرمان تقنینی تصویب و نافذ اعلان شد. از نافذ شدن این قانون یکسال می‌گذارد، ولی تاکنون به تصویب شورای ملی نرسید؛ اما با وجود مخالفت‌های موجود بالاخره در ۱۸ قوس سال ۱۳۹۸ (ش) به اکثریت آراء بتصویب مجلس نمایندگان قرار گرفت ولی بعد از آن با مخالفت‌های عده‌ای از اعضای نمایندگان بدلیل خلاف ارزش‌های اسلامی روبرو شد. بزرگترین چالش سر راه تصویب قانون حمایت از حقوق اطفال اختلاف نظر یا تضاد دیدگاه‌های اعضای مجلس در رابطه به ماده سوم این قانون بوده است. ماده سوم این قانون بیان می‌دارد: "طفل شخصی است که سن ۱۸ سال را تکمیل ننموده باشد." برخی از اعضای مجلس نمایندگان براین باورند که این تعریف خلاف شریعت و تعالیم اسلامی می‌باشد؛ زیرا از نظر احادیث و اصول اسلامی تا زمانی که از شخص علایم بلوغ دیده نشود، کودک است. از نظر مخالفین تصویب این قانون زمانی که طفل بالغ شد، می‌تواند

کودکان قشر آسیب پذیر جامعه افغانی می‌باشند که همواره مورد خشونت‌های فیزیکی و روانی از سوی خانواده، مکاتب و سایر اقشار جامعه قرار می‌گیرند. امروزه حقوق کودکان از جمله موضوعاتی است که مورد توجه نظام‌های حقوقی جهان گردیده و در سطح بین‌الملل در قالب اعلامیه، کنواسیون‌ها، پروتکل‌ها و میثاق‌های برای حمایت از حقوق اطفال اسنادی تدوین گردیده است. خوشبختانه افغانستان از جمله کشورهای است که اعلامیه جهانی حقوق بشر، کنواسیون حقوق طفل، کنواسیون منع شکنجه و سایر میثاق‌های بین‌المللی را امضا نموده و اسنادی از جمله: قانون رسیدگی به تخلفات اطفال، قانون مراکز اصلاح و تربیت اطفال، قانون منع اطفال در قطعات نظامی، قانون منع آزار و اذیت زنان و کودکان، مقرر حمایت و تقویت تغذیه طفل با شیر مادر تصویب و سایر موارد در بعضی قوانین خاص مطرح نموده است.

اقدام جدیدی قدیمی که افغانستان آنرا برای حمایت از حقوق اطفال روی دست گرفته بود و نیز دارد امروز به بزرگترین معضل تبدیل

همچنان این عالادنه نیست که طفل بازده یا دوازده ساله‌ای که احتمالاً در آن شرایط بلوغ شرعی دیده شود، آن از حمایت مادی و امتیازات این قانون بیرون شود. اگر معیار تعریف کودک ما بلوغ قرار بدهیم در این صورت آن فرد حق رأی، حق کار و حق قرار داد به آن داده می‌شود؛ در حالیکه اینها خلاف دیگر قوانین عادی بوده و قوانین دیگر این اجازه برای آنها نداده است.

یکی از معضلات که امروز باعث شده تصویب این قانون را به چالش بکشاند اینست که در قانون اساسی معیار تعیین سن طفل و جایگاه آنان بحث نشده است و این خودش یک چالش عمده بشمار می‌رود که سبب شده امروز تصویب یک قانون عادی را به چالش بکشاند. قانون اساسی در هر کشور به عنوان مادر قوانین قرار گرفته و منبع سایر قوانین عادی می‌باشد؛ و هر ماده قانون اساسی ایجاب می‌کند که قانون دیگری بر اساس آن تدوین شود. ولی متأسفانه در قانون اساسی افغانستان نه برای تعیین سن اطفال معیاری مشخص شده و نه هم به حقوق آنان اشاره شده،

است ولی در چند مواد بصورت ضمنی به حقوق کودکان اشاره کرده است مانند تحصیل در قانون اجباری است یا هم در قسمت دسترسی به خدمات صحتی، اینها مواردی‌اند که کماکم به اطفال بر می‌گردد. اما هیچ کمکی برای رسیدن اطفال به حقوقشان نمی‌کند.

ماده ۴۳ قانون اساسی بیان می‌دارد: "تعلیم حق تمام اتباع افغانستان است تا درجه لیسانس در مؤسسات تعلیمی دولتی بصورت رایگان از طرف دولت تأمین می‌شود..." در این ماده قانون اساسی در مورد تحصیل اجباری سخن گفته است اما زمینه تحصیل برای پسران و دختران در نظر گرفته نشده است.

همچنان در ماده ۴۹ بیان می‌دارد: "تحمیل کار اجباری ممنوع است...تحمیل کار بر اطفال جواز ندارد." در این ماده‌ای از قانون اساسی کار شاقه بر کودکان منع نموده است، اما بصورت دقیق و واضح نیست و فعلاً شاهد این هستیم که روز به روز کودکان زیادی در امور شاقه مصروف هستند؛ زیرا در قانون اساسی زمانی کار شاقه منع شد نیاز بود در قوانین عادی مؤیداتی در نظر گرفته می‌شد تا امروز شاهد قربانی‌های کودکان

خوردسال نمی‌بودیم. همچنان نیاز بود قبل از طرح شدن موضوع منع کودکان از کار شاقه تعریفی از کودک یا هم معیار برای تعیین سن آن مطرح می‌شد. برای اینکه یک قانون اساسی جوابگوی نیازهای جامعه خود باشد باید نیازهای آن جامعه را در نظر بگیرد اما در قانون اساسی افغانستان نیازهای قشر آسیب پذیر مانند کودکان در نظر گرفته نشده است.

امروزه این یک امر ضرور تلقی می‌گردد که به کودکان به عنوان بخش عظیم از این جامعه و با هم بعنوان آینده و یا نسل جدید جامعه توجه صورت بگیرد. اگر در قانون اساسی در رابطه به این قشر محروم جامعه مواد مشخصی بحث می‌شد، امروز تعیین سن طفل در قانون حمایت از حقوق اطفال این همه مشکل‌زا نمی‌شد. برای اینکه این قشر آسیب پذیر جامعه افغانستان بتواند به حقوق و امتیازات خود دسترسی پیدا نمایند نیاز است تا سلیقه‌های شخصی کنار زده شود و از روی منطق حقوق بشری تصمیم گرفته شود.

منابع

- سید علی مطهری، (۱۳۹۸). ضرورت تصویب قانون حمایت طفل در شورای ملی افغانستان.
- www.madanyatonline.com

عوامل جامعه‌شناختی مدگرایی جوانان

پسر

فاطمه موسوی - دانشجوی جامعه‌شناسی

می‌شود و آن‌ها بخاطریکه از همقطاران خود عقب نمانند از تازه‌ترین مدها استفاده می‌کنند. دیوید ایزمن محقق و جامعه‌شناس می‌گوید جوامع بشری طی تحولات خویش سه مرحله را پشت سر می‌گذرانند، مرحله اول: انسان‌ها توسط آداب و رسوم و سنت‌ها از بیرون کنترل می‌شوند. مرحله دوم: انسان‌ها توسط عقل و از درون کنترل می‌گردند. مرحله سوم: در این مرحله کنترل انسان‌ها بدست رسانه‌ها افتاده و توسط آن‌ها کنترل می‌شوند.

بیشتر کارشناسان معتقدند که جوانان امروز به دنبال الگوهای جدید می‌گردند که در گذشته بدلیل کم‌رنگ بودن وسایل ارتباط جمعی همه افراد در گذشته در شرایط فرهنگی خاص خود زندگی می‌کردند ولی امروزه به دلیل وجود شبکه‌های ارتباطی شرایط کاملاً تغییر کرده است اما سوال اینجاست که آیا مد همیشه بد است؟ باید گفت پیروی از مد می‌تواند همیشه بد و ناپسند نباشد و می‌تواند جوانان را از لحاظ روحی ارضا کند و حتی در پیشرفت جامعه نیز مفید باشد. جامعه‌شناسان مد را پدیده اجتماعی می‌دانند که افراد را با همدیگر هم‌رنگ می‌سازد. بسیاری از جوانان مد را عامل تعیین‌کننده‌ای در جهت مشخص شدن طبقه اجتماعی خود می‌دانند اما موضوع که حایز اهمیت است تقلیدات افراد از مدهای است که هیچ‌گونه نسبتی با فرهنگ و جامعه آنها ندارد و این تقلیدات نادرست می‌تواند اثرات منفی بر ارزش‌های اجتماعی جامعه داشته باشد و این تقلیدات کورکورانه تا حد زیاد افراد را مجبور به حذر دادن وقت و پرداخت هزینه‌های زیاد می‌کند در نتیجه آن‌ها را از فعالیت‌های مثبت باز می‌دارد.

ادامه مطلب در صفحه بعد

منفی داشته باشیم. طبق گفته رضا شایسته کارشناس مسائل تربیتی می‌گوید تنها عده‌ای از مدگرایی‌ها رفتار پسندیده‌ای است که به جامعه نشاط و طراوت می‌دهد به آن شرط که از حد اعتدال خود خارج نشود وی در ادامه می‌گوید ۸۰٪ از مدگرایان فلسفه مدگرایی را نمی‌دانند.

مدگرایی جوانان پسر از جمله تغییراتی است که در سال‌های اخیر به دنبال پایان جنگ‌های چهل ساله در شهرهای مختلف افغانستان می‌توان به وضوح مشاهده کرد که مدگرایی جوانان بیشتر تغییر در مدل لباس، مدل ریش، مو و خالکوبی‌های متنوع آن‌هاست.

امروزه همچنان که مد بویژه شیوه لباس پوشیدن در حال تغییر است در افغانستان برخی از جوانان با تأثیر پذیری از روند پرستاب جهان اطراف از شیوه‌های جدید بروز بودن پیروی می‌کنند که در این میان اطلاع‌رسانی از طریق رسانه‌ها و خصوصاً فروشگاه‌های تازه تأسیس شده تازه‌ترین لباس‌ها را از کشورهای مختلف جهان وارد می‌کنند و مراکز مهم اطلاع‌دهی به مردم هستند که از وسایل جدید آرایشی تا مدل‌های لباس گوناگون را ارائه می‌دهند و بیشترین واردات آن‌ها از کشورهای مانند ایتالیا، آلمان و ترکیه می‌باشد. شماری از جوانان به این باورند که پیروی از مد نوعی سلیقه است که باید رعایت شود. همچنین می‌گویند پیروی از مد گاهی به یک رقابت تبدیل

مُد و مدگرایی پدیده‌ای است که از دیر باز در جوامع بشری وجود داشته ولی با گذشت زمان همراه با دگرگونی‌های زمانه تغییر کرده است. به عبارت دیگر طبق گفته گئورگ زیمل: مُد میل به همگونی با دیگران و میل به جدایی را ارضا می‌کند چرا که افراد با مدگرا بودن هم خود را متفاوت حس می‌کنند و هم مورد تأیید اکثریتی همانند خود قرار می‌گیرند.

این پدیده در بین همه اقشار جامعه کم و بیش وجود دارد اما در این میان جوانان و نوجوانان بیش از دیگران به آن اهمیت می‌دهند. مد در دهه‌های اخیر با تغییر رنگ و لعاب و ایجاد تنوع و جذابیت بیشتر، بیش از گذشته در جامعه افغانی حضور یافته است و گروه‌ها و افراد بسیاری را مجذوب خود کرده است و می‌کند.

به گفته دکتر محبوبه علمی روانشناس دانشیار دانشگاه پیام نور می‌گوید: مد جزئی از فرهنگ محسوب می‌شود تأکید می‌کند اگر این جز با کل فرهنگ در انطباق باشد خوب و مناسب است اما اگر مد با فرهنگ در تضاد باشد می‌تواند آسیب‌زا باشد. وی می‌گوید نباید به پدید مد نگاه

نکته مطلب

افراد مدرگرایی ها هستند!

طبق گفته رضا شایسته کارشناس مسایل تربیتی می گوید مدرگرایان سه دسته اند. دسته اول: مدرگرایان حرفه ای و کسانی هستند که بخاطر ویژه گی های رفتاری و شرایط مالی خوب همواره کوشش می کنند پوشش، آرایش و پیرایش خود را بر اساس الگوهای که همان مد است انجام دهند. دسته دوم: افرادی هستند هنجار شکن و مانکن صفت که از تابو فرهنگی حقوق می گیرند تا خلاف ارزش های اجتماعی حرکت کنند آنها مانکن های زنده ای هستند که در کوچه و بازار و مهمانی به عرضه مدهای روز می پردازند. دسته سوم: افرادی هستند که با تصور زیبا شدن از نظر پوششی و آرایشی از گروه اول و دوم پیروی می کنند. در ذیل برخی از این مدها را شرح می دهیم:

مد در پوشش: گسترش مد و مدرگرایی روی مردها تأثیرات خطرناکی گذاشته از جمله پوشیدن شلوارهای جین و پوشیدن کراوات های تنگ و پیراهن های بایقه تنگ باعث اختلال جریان خون به سر می شود و می تواند منجر به انعطاف پذیری محدوده ای گردن و تنش ماهیچه ها در پشت و شانها شود و با دلایل اندکی که وجود دارد نشان می دهد استفاده از کراوات های بسیار تنگ گاه باعث بالا رفتن فشار درون جمجمه و احتمالاً باعث افزایش فشار خون درون چشم می شود و همچنین نباید فراموش کرد که کراوات ها جای خوب برای میکروب های بیشتر هستند چون با مقایسه با دیگر لباس ها آن ها را کمتر می شویم. همچنین یکی دیگر از مسایل و دغدغه های پسران امروز و خانواده های آن ها مسئله لباس پوشیدن آن ها است که تازه مد شده می باشد چون نوجوانان فامیل می خواهند از همه خوشتیپ تر باشند و بتوانند با ظاهر خود همگان را تحت تأثیر بیاورند. برای اینکه نوجوانان ما مدل موهایش را خورسی نکند و شلوار پاره پوره پا نکند و یا برای اینکه بلوز سرخ گل گلی خواهر کوچکش را در بیرون نپوشد بهتر است برای انتخاب یک لباس مناسب همراهش باشید و لباسی بگیریید در صورت که مناسب با فرهنگ و ارزش های جامعه است بروز شیک هم باشد.

مدل ریش و سیبیل: امروزه دیگر نوجوانان ما کمتر به ضد افتاب احتیاج دارند چرا که مد با خود سبک جدیدی روی کار آورده و آن چیزی نیست جز ریش و سیبیل بلند با طرح ها و نام های مختلف. مسلم است که ریش از پوست در برابر آسیب های محیطی مثل باد، آفتاب و سرما محافظت می کند و مانند نوعی ضد افتاب عمل می کند و نمی گذارد به پوست آسیبی برسد اما تمام این فواید به شرطی بدست می آید که فرصت کافی برای رسیدگی به و بهداشت آن ها را داشته باشند، متخصصان می گویند این گونه ریش و سیبیل ها که هیچ گونه شباهتی با آموزه های اسلام ندارد

می تواند مکان خوبی برای رشد باکتری باشد بطوریکه ممکن به دهان راه پیدا کند و باعث بیماری شود که از جمله آن التهاب پوستی یکی از خطرات بد این گونه مدهاست. خالکوبی: یکی دیگر از مدهای جدید و امروزی خالکوبی می باشد که از روی بازو گرفته تا روی سینه، مع دست، بازو و لب می باشد که در بین جوانان شایع است و اکثر جوانان از عوارض جانبی این کار آگاه نیستند که می تواند به

حساسیت های الرژیکی، عفونت های پوستی و دیگر مشکلات پوستی و بیماری های خونی شود. پیشنهاد می شود قبل اینکه بخواهید خالکوبی انجام دهید در مورد عوارض احتمالی آن بطور دقیقی تحقیق کنید و نا آگاهانه به سمت انجام این کار نروید. مد و فرهنگ افغانی: امروزه پوشیدن بیشتر

لباس های مد روز که با فرهنگ جامعه تضاد دارد جوانان را انگشت نما می کند طوری که روز اول چون به اصطلاح خیلی تابلو و عجیب هستند همه نگاهشان می کند و به مدل موهای شان خیره می شوند این نگاهها چند مدت طول می کشد که مد جدید روی کار می آید حالا نگاهها میچرخد تا انواع مدل موها را بشمارند از قبیل: فشنی، بوکسوری، روگوشی، پشت بلند... روزهای بعد آقدر مد آن ها ضایع می شود که همه باخنده نگاهشان می کنند و می سنجند چقدر پول و وقت خود را ضایع این مد عجیب کردن. چند روز بعد تیپ خود را عوض می کنند و می روند سراغ شلوارهای ۹۰ سانت و ۱۰-۲۰ جیب در کنار آن آبروهای پر پشت مردانه کم کم دیگر غزل خدا حافظی را می خوانند و نصف دماغ شان زیر دست جراحان جامانده است.

مد و اقتصاد: عده ای از والدین از زیاده خواهی فرزندان (پسر) در جیب خرجی و خریداری راضی نیستند و شکایت می کنند چون بیشتر افغان ها در فقر زندگی می کنند و برآورده کردن خواسته های فرزندان جوان شان و پیروی آنان از مد نیازمند اقتصاد تواناست که بنظر من بیشتر خانواده ها چنین توانایی را ندارند و همچنین بیشترشان به این موضوع اتفاق دارند که فاصله های زیادی

میان نرخ لباس های مد روز و وضعیت اقتصادی خانواده ها وجود دارد.

آسیب های مد: گرایش به مد به گونه ای افراطی باعث سقوط ارزش های اجتماعی، برجسب انحرافه تضاد بین والدین و فرزندان و یا شکاف بحران زای نسلی و ضررهای مادی فراوانی ایجاد می کند که می تواند هزینه های هنگفت، چشم و هم چشمی ها، تجمل گرایی و فراموش کردن اولویتهای زندگی و بیگانه شدن با فرهنگ خود را در پی داشته باشد.

راه حل های غرض جلوگیری از بخش و نشر مدهای خرافاتی و غیر قابل قبول جامعه

- شناخت روحیات جوانان و تلاش در برآورده کردن نیازهای معقول و منطقی آنها
- خانواده ها فرزندان خود را با مدهای بومی آشنا کنند و مفهوم زیبایی و تنوع را به فرزندان خود بیاموزند.
- تلاش والدین در انتقال حس استقلالیت و تقویت روحیه اعتماد به نفس در فرزندان جهت جلوگیری از بسترهای گرایش به مد.
- اجتناب والدین از سخت گیری های سلیقه ای و غیر معقول از جوانان و نوجوانان
- تلاش برای ایجاد ارتباط فرهنگ دوستانه با فرزندان به منظور جلب اعتماد آنها و سپس آرایه راه کار لازم جهت در امان ماندن در برابر آسیب های مدرگرایی.
- مشارکت جوانان و نوجوانان در تصمیم گیری های خانواده به منظور ارتقا حس اعتماد بنفس آنها و سعی در همراهی آنها در خریدهای که در عین متعارف بودن و معقول بودن از نظر جامعه نیاز به نوگرایی و شیک، پوشی را ارضا نماید.
- مدارس نیز در این زمینه نقش مهم دارند جهت آگاهی دهی جوانان.
- رسانه ها باید وارد عمل شوند و مدل های ملی و اسلامی را به عنوان ارزش در جامعه ترویج دهند و با جلوگیری از انعکاس اثرات منفی مد و رفتارهای نابهنجار که اعتقاد به ارزش های اجتماعی ندارند می تواند بامدرگرایی منفی مقابله کند.

همایش نقش جوانان در روند صلح افغانستان در هرات برگزار شد

وی می‌افزاید، صلح افغانستان نمی‌تواند با گفتگو در بیرون از مرزهای افغانستان بین طالبان و آمریکا بوجود آید، بلکه این جوانان و مردم افغانستان هستند که باید از طریق گفتگوهای بین‌الافغانی به صلح دست یابند.

ثریا شجاعی یکی دیگر از جوانان اشتراک کننده این برنامه بیان می‌کند که جوانان و زنان کسانی هستند که بیشترین قربانیان جنگ را تشکیل می‌دهند. و زمانی می‌تواند گفتگوهای صلح در افغانستان اثر بخش باشد که حضور این جوانان در این پروسه پر رنگ باشد.

از سوی هم **آریا رثوفیان** رئیس اداره اطلاعات و فرهنگ ولایت هرات بیان می‌کند که بی‌عدالتی در افغانستان عامل اصلی خشونت‌ها می‌باشد و زمانی می‌تواند بی‌عدالتی در اجتماع از بین برود که جوانان حضور فعال در سیاست داشته باشند.

وی از جوانان می‌خواهد که نگذارند دیگران برای‌شان تصمیم بگیرند، بلکه خودشان باید در تعیین سرنوشت‌شان گام بردارند.

در همین حال **سید محمد فقیری** استاد دانشگاه می‌گوید: "صلح باید از درون خانواده شروع و به سطح ملی ختم و ما در افغانستان نیازمند پذیرش اجتماعی و مدارا هستیم که قطعاً می‌تواند گزینه تأثیر گذار در روند صلح افغانستان باشد.

وی می‌افزاید که جوانان می‌توانند در راستای نهادینه کردن فرهنگ همدیگر پذیری نقش تأثیر پذیری را ایفا کنند.

این در حالست که هفته جاری هفته کاهش خشونت‌ها در افغانستان اعلام شده و قرار است که توافقنامه صلح بین طالبان و آمریکا در ۱۰ حوت سال روان امضا شود.

شماری از جوانان ولایت هرات در ریاست اطلاعات و فرهنگ ولایت هرات گردهم آمدند تا در مورد نقش جوانان در روند صلح با هم بحث کنند.

این جوانان از دولت می‌خواهند که در گفتگوهای صلح دستاوردهای ۱۸ ساله جوانان مدنظر گرفته شود.

توابع مبارز آمر جوانان ریاست اطلاعات و فرهنگ هرات می‌گوید: "هدف از برگزاری این همایش رساندن خواست جوانان برای مسؤولان و اینکه نباید دستاوردهای ۱۸ ساله جوانان در طی نشست‌ها و گفتگوهای صلح افغانستان نادیده گرفته شود.

با این حال تعدادی از جوانان اشتراک کننده این همایش خواهان نقش پر رنگ جوانان در پروسه صلح افغانستان هستند.

سجاد حیدری یکی از اشتراک کننده‌گان این همایش است او می‌گوید، نقش جوانان در صلح اگر پر رنگ‌تر باشد می‌تواند بیشتر تضمین کننده صلح در افغانستان باشد.

کار پروژه انتقال برق 'کاسا یک هزاره' در افغانستان آغاز شد

شد. این ایستگاه برق مورد نیاز افغانستان را که بالغ بر ۳۰۰ مگاوات می‌شود، تأمین و بقیه برق وارداتی را که حدود ۱۰۰۰ مگاوات می‌باشد، به پاکستان منتقل می‌کند.

رئیس شرکت برشنا می‌گوید با تکمیل این طرح، افغانستان سالانه حدود ۴۵ میلیون دلار از ترانزیت برق از خاکش به کشور پاکستان، درآمد خواهد داشت.

خطوط انتقال برق این پروژه در افغانستان از هفت ولایت و ۳۵ ولسوالی عبور خواهد کرد و بعداً به پاکستان خواهد رسید. تطبیق این پروژه در داخل افغانستان ۲۲۵ میلیون دلار هزینه برمی‌دارد.

مقام‌های افغان می‌گویند این پروژه تا مارچ ۲۰۲۲ تکمیل خواهد شد.

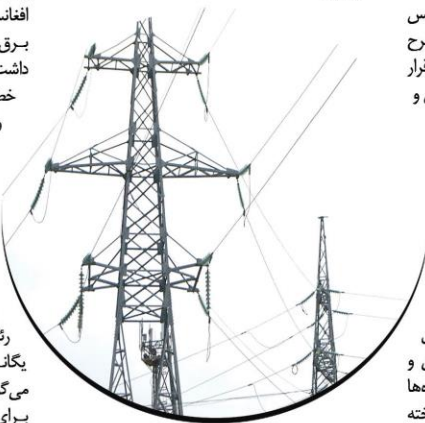
طرح انتقال برق قرقیزستان و تاجیکستان به پاکستان به زودی اجرا می‌شود.

رئیس شرکت برق افغانستان از ناامنی به عنوان یگانه نگرانی برای تطبیق این پروژه یاد می‌کند و می‌گوید برای حل این مشکل تطبیق پروژه‌هایی برای تأمین نیازهای اولیه ساکنان محلاتی که خطوط برق از آن می‌گذرد روی دست گرفته شده است.

به گفته او، بخش‌هایی از ساحات تطبیق این پروژه در کنترل دولت نیست.

او همچنین ابراز امیدواری می‌کند که با گره خوردن منافع کشورهای همسایه به این پروژه، همکاری آنها در عرصه تأمین امنیت و رفاه و صلح در افغانستان بیشتر شود.

آغاز شده است اما به گفته او مشکلاتی در بخش تدارکات پروژه، سبب تأخیر در تطبیق آن شده است. هزینه طرح "کاسا یک هزاره" بیش از یک میلیارد دلار برآورد شده که نیمی از این مبلغ را بانک جهانی تأمین می‌کند.

دولت‌های آمریکا و بریتانیا، بانک سرمایه‌گذاری اروپایی و بانک توسعه اسلامی نیز وعده پرداخت این هزینه را داده‌اند.

به اساس اطلاعات مقامات افغانستان، در این پروژه یک دستگاه تبدیل ولتاژ بلند (قوی) در پلخمری، مرکز ولایت بغلان در شمال افغانستان ایجاد خواهد

محمد اشرف غنی، رئیس جمهوری افغانستان کار عملی پروژه انتقال برق "کاسا یک هزاره" را در این کشور افتتاح کرد. او روز پنجشنبه ۱۷ دلو ۱۳۹۸ به ولسوالی سروبی ولایت کابل رفت و کار عملی این پروژه را افتتاح کرد.

این طرح که در سال ۲۰۰۵ در کنفرانس همکاری‌های اقتصادی منطقه‌ای (ریکا) مطرح شد، قرار بود در سال ۲۰۲۰ مورد بهره‌برداری قرار گیرد؛ طرحی که هزارها خانه را در افغانستان و پاکستان روشن خواهد کرد.

ارگ ریاست جمهوری افغانستان می‌گوید با تکمیل این پروژه بزرگ، افغانستان شاهد گسترش تعاملات اقتصادی و نخستین دهلیز انتقال برق از آسیای مرکزی به آسیای جنوبی خواهد بود.

"کاسا یک هزاره" از بزرگترین پروژه‌های آسیای مرکزی است که قرار است برق قرقیزستان و تاجیکستان را از طریق خطوط انتقال انرژی با طول ۱۲۵۰ کیلومتر به افغانستان و پاکستان انتقال دهد. در چارچوب این طرح ده‌ها کیلومتر خطوط جدید برق در این کشورها ساخته خواهد شد.

آغاز کار این پروژه در سال ۲۰۱۶ در تاجیکستان با حضور مقامات این کشورها، کلید خورده بود.

آغاز به کار رسمی پروژه انتقال برق موسوم به 'کاسا یک هزاره'، غالباً، رئیس شرکت برق افغانستان امان‌الله غنی، رئیس شرکت برق افغانستان می‌گوید کار این پروژه در تمام کشورهای دخیل

فساد در ادارهای دولتی هرات به مرز ۵۰ درصد رسیده است

است که رویکرد نظارتی و گزارش دهی دارد تا شفافیت را ادارهای دولتی در هرات تأمین کند.

در همین حال محمد رفیق شهیر رییس شورای متخصصان در آرایه این تحقیق می‌گوید: "فساد در ادارهای دولتی هرات بیش از آنچه گفته می‌شود وجود دارد، و برای از بین بردن یا کاهش این فساد در ادارهای دولتی افغانستان نیاز به یک اراده قوی سیاسی است."

این کنفرانس تحت "عنوان ارائه گزارش تحقیق، بررسی وضعیت فساد اداری در ۱۴ اداره دولتی ولایت هرات و ارائه راه کارها" برگزار شد.

این در حالیست که گزارشی دفتر والی هرات چندی پیش به نشر رساند نشان داد که پس از یک هفته نظارت و تسهیل در کارکرد سه گمرک هرات، اسلام‌قلعه و بندر تورغندی، عواید این سه اداره‌ی درآمدزا تا مرز ۷۶ درصد افزایش یافته است.

۱۴ اداره دولتی ولایت هرات است که نشان دهنده انواع فساد در این ادارهای می‌باشد و این پژوهش نشان می‌دهد که در این اداره های دولتی ۴۶ درصد فساد وجود دارد.

وی بیان می‌کند که برای ریشه کن ساختن فساد اراده قوی سیاسی لازم است.

ذکیره عادل‌ی معین اجتماعی وزارت عدلیه با تأیید اینکه فساد در ادارهای دولتی افغانستان وجود دارد می‌گوید: "فساد را انکار نمی‌کنیم، اما این تنها دولت نیست که باید فساد را ریشه کن کند بلکه مردم نیز باید در راستای ریشه کن کردن فساد نقش بارز داشته باشند."

او می‌افزاید که قانون عدلیه چندین قانون را برای ریشه کن کردن فساد از سوی وزارت عدلیه روی آنها کار صورت گرفته و تصویب شده است.

با این وجود مونسه حسن‌زاده معیین اجتماعی مقام ولایت هرات گفت که مقام ولایت هرات به تازگی کمیته را تحت عنوان "کمیته مبارزه با فساد اداری" ایجاد نموده

تحقیقی که از سوی دفتر WISE یا مؤسسه یک پارچگی زنان برای توانمند سازی زنان بر روی ۱۴ اداره دولتی ولایت هرات صورت گرفته است نشان می‌دهد که در این اداره‌ها ۵۴ درصد شفافیت و ۴۶ درصد فساد وجود دارد.

مسئولان این دفتر بیان می‌کنند که این تحقیق به منظور بررسی فساد در ادارهای دولتی ولایت هرات و بیان راه کارها برای حل این بحران صورت گرفته است.

سلطان احمد آریا مشاور دفتر "WISE" بیان می‌کند که این تحقیق در طی چهار ماه انجام پذیرفته است و جامعه آماری آن

دور سوم شماره ۱۳۸ - ۱۳۹ دلو و حوت ۱۳۹۸

رهنمای شکار و صید حیوانات

نویسنده: پوهاند عبدالرحیم (امید) استاد سابق پوهنځی زراعت پوهنتون هرات

چکیده

رهنمای صید و شکار حیوانات که شاید برای بعضی لاشخوران و شکمبوها مضحک و خنده‌آور باشد خصوصاً در جامعه ماهستی مادی و معنوی، منابع طبیعی و غیر طبیعی از مدت ۲۷ سال به این طرف دستخوش غارت، و چپاول مستی بی‌وطن، خائین، جلا، خون آشام، مزدور، قرار گرفته که به انسان این اشرف مخلوقات نماینده خداوند در روی زمین رحم نمی‌کنند و به فجیع‌ترین وضع آنها را می‌کشند و نابود می‌کنند چه برسد به حیوانات که پیش از همه برای آنها بی‌ارزش جلوه می‌کند.

در این مقاله خواهیم تم تا اهمیت زنده جان‌ها و حیات وحش را بیشتر مشخص نمایم تا رهنمائی باشد برای دوستداران و محافظان حیات و محیط زیست انسانی و حیوانی هدف از تحریر این مقاله فقط رهنمائی صیادان و شکارچیان داخلی و خارجی است، که به هستی مادی و معنوی ما رحم نمی‌کنند و غیر مسئولانه موجودات زنده را سر به نیستی می‌نمایند تا در رفیع این مشکل راه حل پیدا شود.

واژه‌های کلیدی: حیات، و جانوران، شکار، صید، حفاظت حیوانات و پرندگان، قانون حیات وحش، لهذا این موضوع مسئله مهم و شکار حیوانات در این مقاله مورد بررسی قرار دادم.

تا هموطنان عزیز به این نعمت بزرگ و سرمایه ملی توجه بیشتر نشان دهند از بی‌جان ساختن سر به نیست نمودن حیوانات و پرندگان بخاطر کسب گوشت و پوست، تخم، ناخن، وشاخ و دندان حیوانات دست بردارند و به حکمت فلسفه خلقت ارج و احترام قایل شوند این مقاله شامل اهمیت مدیریت حیات وحش موارد مهم قانون صید و شکار انواع جانوران وحشی و محدودیت شکار راهای جلوگیری از نابودی حیات وحش مراحل اخذ دفترچه و جواز شکار نرخ ضرر وزیران پستانداران پرندگان آب زیان و سخت پوستان و غیره می‌باشد.

امیدواریم که با مطالعه آن بتوانیم بیشتر به اهمیت خلقت و حیات وحش بی‌بریم و دیگران را هم در حفظ و مراقبت آنها تشویق نماییم.

**آهوان را هر نفس از تیرها فریاد هاست
لیک صحرا پر زبانگ خنده صیاد هاست**

– صیادان و شکارچیان جز لاشخوران و شکمبوهاند.
– او شما را زمین ایجاد کرد و به آبادانی در آن گماشت

نه به تخریب و ویرانی.

– هدف از خلقت این است که شما را بیازماید که کدام یک نسبت به دیگری بهتر عمل می‌کند بهترین شما نیکوکارترین شماست.

مبازار موری که دانه کش است که جان دارد و جان شیرین خوش است

– هر یک از موجودات زنده روی حکمتی آفریده شده است لهذا ما حق نداریم یک موجود زنده را که مخلوقات خداست سر به نیست یا بی‌جان نماییم.

– فرمان رییس جمهور افغانستان در مورد منع شکار و تحدیدات خریداری متخلفین در سال ۱۳۹۲ صادر شد

– ترجم و حمایت و دوستداشتن حیوانات جز واجبات است.

– در قرآن کریم چندین سوره به نام حیوانات و نباتات نام‌گذاری شده آنهم به اساس ارزش و اهمیت این مخلوقات که شامل سوره الفیل و سوره الناس و سوره زیتون.

– ما حاکم و فرمان روی طبیعت نیستیم بلکه جزی از این مخلوقات می‌باشیم.

مقدمه

برای قانون محیط زیست مصوبه ولسی جرگه به تاسی از حکم ماده نودو هفتم قانون اساسی افغانستان و فرمان تقنینی محیط زیست در جلسه عمومی مورخ ۵/۹/۱۳۸۵ مشران جرگه داخل ۹ فصل و ۷۸ ماده به حیت قانون محیط زیستی تصویب گردیده این قانون دارای حکم ماده پانزدهم قانون اساسی افغانستان به منظور تنظیم امور مربوطه حفظ منابع طبیعی موجودات حیه و غیر حیه از آنها وضع گردیده است.

اهداف این قانون عبارت از حفاظت صحت بشری حیوانی و نباتی و بهبود وضعیت آنها ساختن عمل کرد ایکالوژیکی سیر تکامل آن ساختن منابع و نیازمندی‌ها زنده گی فعلی و آینده مربوطه با محیط زیست حفظ میراث‌های طبیعی و فرهنگی تسهیل و در مسیر بازسازی و رشد در امری اقتصادی ملی که مرجع تطبیق کننده اداره ملی حفاظت محیط زیست می‌باشد. پیشرفت تکنالوژی و توسعه اسلحه‌های خودکار از یک طرف و عدم احساس مسئولیت برخی از افراد جامعه در مقابل حفاظت از منابع طبیعی و حیات وحش متأسفانه سرعت انهدام و نابودی گونه‌های جانوری به کمتر از ثانیه رسانده است.

از انقراض شیر و ببر افغانی که آخرین بازمانده‌های آن فقای هوس‌های جاهلانه یک عده افراد نادان گردیدند.

هنوز یک قرن نگذشته که زمزمه انقراض یکی از گونه‌های با ارزش این خانواده یعنی یوز پلنگ آسیایی بلند شده و کوبرهای این سرزمین می‌رود که برای همیشه از صلابت و عظمت این گربه زیبای تپه‌ی گردد. و این در حالیکه گربه بالاس و گربه شنی دو گونه دیگر از این خانواده شدیداً در معرض تهدید قرار گرفته‌اند. یوز پلنگ و پلنگ این حیوانات زیبای عرصه‌های دشتی و کوهستانی سال‌هاست که از زیستگاه‌های استان حذف گردیدند، و جمعیت آهو و آهویره نیز به شدت کاهش یافته است. با قوانین و مقررات اگر چه می‌توان تا حدود محدودیت فراهم نمود ولی زمانی می‌توان حفاظت از تنوع زیستی و حیات وحش موفقیت‌آمیز باشد که همه افراد نسبت به این امر مهم احساس مسئولیت نمایند در این میان نقش آگاهی و اطلاع رسانی امکان‌پذیر می‌باشد.

دفترچه حاضر که مجموعی از تعاریف و مقررات مرتبط با مناطق، شکار و صید می‌باشد در راستای همین هدف و به منظور آگاهی و بهره‌برداری همه شکارچیان علاقمندان و عاشقان به حفاظت از تنوع زیستی این مرز و بوم تهیه شده که امید است توجه این عزیزان قرار گیرد.

آنچه مسلم است ارائه اطلاعات و گزارشات علاقمندان به طبیعت در سفرهای خود به عرصه‌های طبیعی ولایت می‌تواند در تدوین برنامه‌های، حفاظت نگهداری و ارتقای کیفیت این گونه منابع بسیار مفید واقع گردد. بسیار خوشحال خواهیم شد که با ارسال گزارشات به ارابه رهنمودهای خود به معاونت محیط طبیعی اداره کل، ما را در تدوین برنامه‌های آتی حفظ تنوع زیستی ولایت مرکزی یاری فرمائید.

تعریف مناطق تحت مدیریت پارک ملی: به محدوده از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، به روش‌های طبیعی اراضی جنگلی و دشت و آب و کوهستان اطلاق می‌شود که نمایانگر نمونه‌های برجسته از مظاهر طبیعی کشور باشد و به منظور حفظ همبستگی وضع زنده گی طبیعی آن به همچنین ایجاد محیط مناسب برای تکثیر و پرورش جانوران وحشی و رشد رستنیها در شرایط کاملاً طبیعی تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

آثار طبیعی ملی: آثار طبیعی ملی عبارت از پدیده‌های نمونه و نادر گیاهی، حیوانی، اشکال یا مناظر کم نظیر و کیفیات ویژه طبیعی زمین یا درختان کهن سال که یادگاری تاریخی می‌باشند و به منظور داشتن محدوده متناسب تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

اداره محیط در مشهد بند

دور سوم شماره ۱۳۸ - ۱۳۹ دلو و حوت ۱۳۹۸

۲۲

اداره محیط زیست

پناهگاه حیات وحش: به محدوده‌های از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، دشت، آب و کوهستان اطلاق می‌شود که دارای زیست گاه طبیعی نمونه و شرایط اقلیمی خاص برای جانوران وحشی بوده به منظور حفظ و یا احیای این زیستگاهها تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

منطقه حفاظت شده: به محدوده از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، آب و کوهستان اطلاق می‌شود که از لحاظ ضرورت حفظ و تکثیر جانوران وحشی یا احیای این زیستگاهها تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

تالاب: تالاب (طبق کنوانسیون رامسر) مناطق مردابی، آبگیر، توربزار، پیتزار، بصورت طبیعی یا مصنوعی، دائمی یا موقت با آب ساکن یا جاری، شیرین تالاب شور و سواحل دریاها که عمق آنها در پایین‌ترین حد جزر از شش متر تجاوز نکند نیز تالاب اطلاق می‌شود.

مناطق شکار ممنوع: مناطق شکار ممنوع، مناطق مستعدی هستند که در صورت ایجاد شرایط لازم قادرند بصورت یکی از مناطق چهارگانه ارتقاء سطح پیدا کنند این مناطق برای مدت ۵ سال از سوی سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان منطقه شکار ممنوع تحت حفاظت قرار می‌گیرند. در صورت احراز شرایط زیستی پس از اخذ مجوزهای قانونی به عنوان منطقه حفاظت شده یا پناهگاه حیات وحش تعیین می‌گردد.

مناطق تحت مدیریت اداره کل حفاظت کشور ما به دلیل قرار گرفتن در ناحیه جنوب قاره آسیا بین سلسله کوه‌های همالیا، آلپ، هندوکش از تغییرات آب و هوایی گسترده‌ای برخوردار است. مناطق طبیعی کشور شامل کوه‌ها، اراضی بیابانی، مراتع، روخانه‌ها، تالاب‌ها و کویر می‌باشد. این کشور متأثر از اقلیم‌های متنوع وارث تنوع زیستی غنی است. بطوری که حدودی ۲۵۹ گونه جانور شامل ۴۹ گونه پستاندار ۱۵۴ گونه پرند ۳۰ گونه خزنده ۴ گونه دوزیست و ۱۲ گونه ماهی می‌باشد و حدود ۱۳۳۶ گونه گیاهی شامل ۱۰۱۹ گونه علفی ۱۵۱ گونه پوتاهی ۱۲۵ گونه درختچه‌ای و ۴۱ گونه درختی در فهرست داری‌های این کشور ثبت گردیده است.

حفاظت از منابع طبیعی، حیات وحش و توسعه زیستگاه‌های حفاظت شده از جمله اقدامات لازم در حفاظت محیط زیست طبیعی در ولایات مرکزی می‌باشد. به عنوان ذخیره گاهی زیستی تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیستی قرار دارد همچنین و غیر از مناطق چهار گانه فوق سازمان حفاظت محیط زیست به منظور حفاظت قرار می‌گیرد که در ولایات مرکزی ۶ منطقه شکار ممنوع با نام‌های (دره حاجی، بند امیر، تالاب دشت ناوه غزنی، ناد علی هلمند، واخان، پامیر.

همچنین از محدوده مناطق جنوب کشور، شرق کشور، غرب کشور داخل محدوده ولایات مرکزی قرار دارد کلیه مناطق مذکور ذخیره گاه‌های زیستی ولایت بوده قانوناً به عنوان محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور از لحاظ حفظ به تکثیر نسل جانوران وحشی و یا حفظ و احیای رستنی‌ها و وضع طبیعی تحت حفاظت محسوب می‌شود. در نواحی کوهستانی مناطق مذکور حیوانات از قبیل بز، قوچ، میش، پلنگ، کبک، تپهو، کرکس، عقاب، و در نقاط تپه‌های ماهوری و دشتی قوچ و میش، گرگ،

روپاه، تپهو، خوک، باقرقره، آهوبره، و در مناطق تالابی در ناحیه معمولی، فلامینگو، انواع مرغ‌آبی‌ها مشاهده می‌شود.

لازم به ذکر است در این بین (پازرن) سلطان صخره‌ها به عنوان نماد تنوع زیستی ولایات مرکزی انتخاب شده است.

موارد مهم قانون شکار و صید:

ماده: هر کس مرتکب اعمال زیر شود به جزای نقدی از یکصد هزار (۱۰۰۰۰۰) افغانی یا حبس از یک ماه تا شش ماه محکوم می‌شود.

الف: شکار و صید جانوران وحشی عادی بدون پروانه و مجوز.

ب: شکار و صید بیش از میزان مندرج در پروانه یا خلاف مقررات و خارج از محل‌های مندرج در پروانه.

ج: حمل، عرضه، فروش و صدور پرندگان شکاری از قبیل کشته و اجزای آنها بدون کسب پروانه و یا مجوز از سازمان.

د: از بین بردن رستنی‌ها از جمله قطع درختان، خار زنی، بوته کنی، تلیف غیر مجاز در مناطق حفاظت شده و پناهگاه‌های حیات وحش و تجاوز و تخریب در این مناطق.

ماده ۱۱: هر کس مرتکب اعمال زیر شود به جزای نقدی از یک میلیون و پانصد هزار افغانی یا حبس از ۹۱ روز تا ۶ ماه محکوم می‌شود.

الف: شکار و صید در فصول و ساعات ممنوع مقرر.

ب: مباردت به شکار و صید در مناطق ممنوع و یا خلاف محدودیت‌ها ممنوعیت‌هایی که سازمان در حدودی اختیارات قانون خود تعیین و آگهی کرده و شکار غیر مجاز قرق‌های اختصاصی.

ج: شکار و صید با وسایل و از طریق غیر مجاز و یا شکار با استفاده از اسلحه دیگران.

د: تخریب چشمه‌ها آبشخور حیوانات در مناطق حفاظت شده و پناهگاه‌های حیات وحش.

ه: اقدام و صدور و ورود حیوانات وحشی موضوع ماده (۷) این قانون بصورت مجاز.

ماده ۱۲: هر کس مرتکب اعمال زیر شود به مجازات حبس از سه ماه تا سه سال و یا به جزای نقدی از یک میلیون و پانصد هزار افغانی تا هجده میلیون افغانی محکوم می‌شود.

الف: شکار و صید جانوران وحشی حمایت شده

بدون داشتن پروانه ویژه.

ب: شکار و صید در مناطق حفاظت شده و پناهگاه‌های حیات وحش بدون تحصیل پروانه و صید غیر مجاز در رودخانه‌های حفاظت شده.

ج: از بین بردن رستنی‌ها و تلیف و تخریب در پارک‌های ملی و آثار طبیعی ملی و هرگونه تجاوز و فعالیت غیر مجاز در این مناطق.

د: آلوده نمودن آب رودخانه‌ها، دریاچه‌ها و تالاب‌های حفاظت شده چشمه‌ها و آبشخورها به موادی که باعث آلودگی آب و از بین رفتن آبزیان شود.

ماده ۱۳: هر کس مرتکب اعمال زیر شود به مجازات حبس از نودو یک روز تا سه سال یا جزای نقدی از یک میلیون و هشتصد هزار افغانی تا بیست میلیون افغانی و در هر صورت تکرار به هر دو مجازات محکوم می‌شود.

الف: شکار جانوران وحشی کمیاب و در معرض خطر انقراض از قبیل جیره، گورخر، گوزن زرد ایرانی، یوزپلنگ، تمساح (کورکودیل) هوبره و میشک، مرغ،

ب: شکار در پارک‌های ملی

ج: شکار و صید یا کشتار جانوران وحشی با استفاده از سموم و مواد منفجره و امثال آن و شکار و صید به صورت تعقیب با استفاده از وسیله نقلیه موتوری و همچنین کشتار آنان به طریق جرکه و محاصره دسته جمعی و ایجاد یا فراهم کردن مقدمات آتش سوزی در پارک‌های ملی و آثار طبیعی ملی و مناطق حفاظت شده یا پناهگاه‌های حیات وحش بر اثر بی‌مبالاتی یا عدم رعایت مقررات محیط زیست و یا تخلف از مقامات دولتی.

در صورت ایجاد آتش سوزی عمدی در پارک‌های ملی و آثار طبیعی ملی مرتکب به مجازات‌های مقرر در ماده (۶۷) قانون مجازات اسلامی خواهد شد.

هر کس مباردت به زنده گیری، شکار، خرید، فروش، حمل، نگهداری و صدور پرندگان شکاری از قبیل شاهین، بخری، بالابان و نتیجه کند علاوه بر محکومیت به حد اکثر مجازات مقرر در این ماده به جزای نقدی از یک میلیون و هشتصد هزار افغانی تا بیست میلیون بیست میلیون افغانی محکوم خواهد شد.

ماده ۱۵: شروع به شکار جانوران وحشی برخلاف مقررات این قانون قابل تعقیب و مجازات می‌باشد و مرتکب به حداقل مجازات مقرر محکوم خواهد شد.

ماده ۱۶: در صورت تکرار جرائم پیش بینی شده در موارد ۱۱ و ۱۲ این قانون مرتکب به اشد مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۱۷: وجود حاصله از جرائم مذکور در قانون شکار و صید جز درآمد دولت محسوب و به خزانه‌داری کل پرداخت می‌شود. حیوانات که برخلاف مقررات این شکار یا صید شده باشند، متعلق به سازمان حفاظت محیط زیست خواهد بود.

ماده ۱۸: در مورد جرائم مذکور در این قانون سازمان از حیث مطالبه ضروریان ناشی از جرم برحسب مورد شاکی یا مدعی خصوصی شناخته می‌شود. این نامه قانون شکار و صید (پروانه‌های شکار و صید و شرایط آن.

ماده ۱۹: پروانه‌های شکار و صید در قانون به صورت پروانه‌های عادی ویژه و انتفاعی صادر می‌گردد.

ماده ۲۰: پروانه عادی شکار و صید برای مواردی است که مشمول محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های چهار گانه زیر نباشد.

اداره محیط زیست

لگانه مطلب

الف - محدودیت و ممنوعیت زمانی (فصول و ساعات)
ب - محدودیت و ممنوعیت مکانی (پارک ملی - منطقه حفاظت شده و فرق اختصاصی)
ج - محدودیت و ممنوعیت نوعی (حیوانات حمایت شده)
د - محدودیت و ممنوعیت طریقی (انواع اسلحه و مهمات و طریق و وسایل)

ماده ۲۱ - پروانه عادی برحسب درخواست به متقاضیان شکار پستانداران و پرندگان و خزندگان وحشی و آبیان قابل صید برای یک یا چند دسته یا مجموع آنها صادر می‌گردد. شکار در مناطق حفاظت شده و فرق اختصاصی و همچنین شکار حیوانات حفاظت شده با پروانه عادی ممنوع است.

ماده ۲۰ - برای شکار در پارک‌های ملی و مناطق حفاظت شده و فرق اختصاصی و همچنین شکار حیوانات حمایت شده پروانه ویژه صادر می‌گردد.

ماده ۲۲ - پروانه‌های انتفاعی برحسب مورد برای شکار و صید که جنبه حرفه‌ای یا کسب یا تجارت داشته باشد و همچنین برای پرورش و تکثیر و خرید و فروش و صدور حیوانات قابل شکار و صید یا اجزای آن صادر می‌گردد. جانوران وحشی مشمول قانون شکار و صید و طبقه‌بندی آنها جانوران وحشی مشمول بند (ت) ماده ۳ قانون شکار و صید به استناد سوبه شماره ۱۶۸ مورخ ۲/۶/۷۸ شورای عالی حفاظت محیط زیست به شرح زیر تعیین می‌شود.

پستان داران وحشی

گونه‌های منقرض شده: شیر آسیایی، ببر مازندران، گونه‌های در معرض خطر انقراض: یوزپلنگ، گورخر، خرس سیاه، گربه پالاس، گربه شنی، شاه روباه، روباه ترکمنی، انواع دلفین، گونه‌های حمایت و حفاظت شده: پلنگ، گوزن زرد افغانستان، سیاه گوش کارال، گربه جنگلی، خرس قهوه‌ای، مرال شوکا، جیبر، آهو، انواع قوچ و میش وحشی، روباه شنی، فک.

گونه‌های غیر حمایت شده: کل و بز وحشی، انواع سمور، سنجاب، سگ‌آبی، گرگ، شغال، روباه معمولی، کفتار، گورکن، گراز، خوک وحشی، خرگوش، انواع رودک، نوتریا، انواع موش خرما، راسو، پایکا (خرگوش، موش)

پرندگان وحشی

۱- گونه‌های در معرض خطر انقراض: پلیکان خاکستری، عروس غاز، قوی کوچک، درنا، سبیری، باکلان کوچک، گیلان شاه خالدار، عقاب شاهی، عقاب طلائی، عقاب دریایی دم سفید، عقاب ماهی خوار، هما، شاهین، بحری، بالابان، لاجین، میش مرغ، هوبره، سیاه خروس، مرغابی سرسفید، اردک بلوطی.

۲- گونه‌های حمایت شده و حفاظت شده: پلیکان سفید، فلامینگوها، درناها، قوها، حواصیل‌ها، لک‌لک‌ها، غواص‌ها، باکلان مارگردن، غاز پیشانی سفید، غاز بازرد مرغابی تاج‌دار، مرغابی‌مرمری، مرغابی‌چشم طلائی، مرغابی‌سرسباز، مرغابی‌دم دراز، مرغابی‌اسکوترها، خروس کولی دشتی، بوتیمار کوچک، زنگوله بال، کبک دری، دراج، جیرفتی، قرقاول، کاکائی دودی، کاکائی چشم سفید، پلوه حنایی، مینا، دارکوب سبزه راه، کوهی خالدار، پرستو، بلبل، سارصورتی، کلیه پرندگان شکاری و گوشتخوار از قبیل سایر عقاب‌ها، بازها، قوش‌ها، قرق‌ها، کرکس‌ها، بوف و جغد، کورکورها، سنقرها، سارگه‌ها.

۳- گونه‌های غیر حمایت شده: کبک، تیهو، بلدرچین، کورکها، باقرقره، آبیان، نوک دراز، توکا، دودوک، کشیم‌ها، سایر انواع غازها، سایر انواع، چنگر، کیوتر، فاخته، قمری، چکاوک، زرد پره مزرعه، سار، سپهره و سایر پرندگان وحشی که در ۱ و ۲ و ۴ پرندگان وحشی (ب) این آگهی ذکر نشده‌اند.

گونه‌های زبان کار: انواع گنجشک، کلاغ سیاه و کلاغ ابلق،

خزندگان وحشی

۱- گونه‌های در معرض خطر انقراض: تمساح افغانی انواع لاک پشت دریایی

۲- گونه‌های حمایت و حفاظت شده: بزجه، و ارانوس‌ها، لاک پشت خاکزی، لاک پشت مردابی، افعی دماوندی، افعی تکابی، افعی زنجانی، کک مار، کورمار خوزستانی.

۳- گونه‌های غیر حمایت شده عادی: انواع دیگر لاک پشت‌ها انواع سایر مارها.

آبیان

۱- گونه‌های در معرض خطر انقراض: ماهی کورغار (کورماهی)، آفتوس‌های آب‌های داخلی.

۲- گونه‌های حمایت شده و حفاظت شده: ماهی آزاد، ماهی قزل آلت، اردک ماهی، باربوس‌ها.

۳- گونه‌های غیر حمایت شده و حفاظت شده (عادی): سایر ماهی‌های آب شور و شیرین که در آب‌های داخلی و مصب رودخانه‌ها یافت می‌شود.

دوزیستان

۱- گونه‌های حمایت و حفاظت شده: سمندر جویباری کشور قورباغه مردابی جنگلی.

۲- گونه‌های غیر حمایت شده (عادی): سایر دوزیستان که در سایر مناطق طبیعی کشور یافت می‌شود.

سخت پستان

انواع خرچنگ، آرتمیا. همچنین انواع پروانه‌ها در زمره جانوران وحشی مشمول ماده ۳ قانون شکار و صید محسوب می‌شود.

ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های شکار و صید

(زمانی، طریقی، نوعی، کمی و کیفی)

الف- فصول و ساعات زمانی:

شکارحیوانات زیر در فصول و ساعات ذیل با پروانه‌های عادی ممنوع است.

۱- کلیه پستانداران، پرندگان و خزندگان قابل شکار از اول حمل تا پایان جوزا ماه به استثناء جانوران آسیب

رسان آن هم فقط در مزارع و باغات و مؤسسات دامداری و تکثیر مصنوعی حیوانات
۲- کلیه پستانداران، پرندگان و خزندگان قابل شکار و آبیان قابل صید به استثناء جانوران آسیب رسان از یک ساعت بعد از غروب آفتاب تا یک ساعت قبل از طلوع آفتاب.

۳- کل و بز و قوچ و میش وحشی در مناطق گرمسیری از ۱۵ جدی تا ۱۵ اسد در مناطق سرد سیر از ۱۵ دلو تا ۱۵ میزان ۴- کبک، چیل، تیهو،

۵- پرندگان کورک از قبیل باقرقره، قوبری، از اول حمل تا اول اسد.

۶- انواع مرغابی و غاز از اول حمل تا پایان اسد.

۷- صید آبیان در آب‌های محلات هلمند طبق صورت جلسه و تصمیمات مورخ ۷/۱۲/۱۳۶۹

شورائی عالی فصل مجاز شکار و صید برحسب مورد توسط سازمان و اعلان خواهد شد.

طرق و وسایل ممنوعه (طریقی) شکار و صید با طرق و وسایل ممنوع است.

شکار با اسلحه خودکار (مسلسل) تفنگ‌های گلوله زنی نیمه خود کار بند الف ماده ۵ مصوبه!

استفاده از تفنگ سرپر هر گونه اسلحه که کالیبر آن از شش سانتی متر یا ۲۴۰ انگلیسی کمتر باشد (از جمله انواع‌های تفنگ‌های خفیف) و چهار پاره برای شکار کل و بز، قوچ، میش، خرس و پلنگ، استفاده از تفنگ

ساجمه زنی و فشنگ گلوله (تک گلوله) برای شکار پستانداران وحشی به استثناء خوک وحشی، خرگوش

شکار پستانداران و پرندگان وحشی. شکار پستانداران وحشی از طریق کومه و امثال آن بطور کلی و همچنین ایجاد و استفاده از کومه برای شکار پرندگان وحشی در کنار چشمه‌ها و آبشخورها با شعاع ۲۰۰ متر.

۶- شکار از طریق استعمال هرگونه سموم و مواد مخدر و منفجره.

۷- بستن سد و کلهام در مسیر رودخانه برای صید و صید به این طریق.

۸- شکار از طریق استعمال از هرگونه تله و دام و تور جز برای مرغابی.

۹- استعمال از هرگونه تله و دام و تور برای صید ماهی و شکار بلدر چین با پروانه عادی.

۱۰- شکار مرغابی و سایر پرندگان آبی با تور هوایی.

۱۱- تعقیب و شکار پرندگان آبی با قایق موتوری.

۱۲- تعقیب و شکار جانوران وحشی با وسایل نقلیه موتوری.

۱۳- شکار پستانداران قابل شکار (وحشی) از طریق جرگه.

۱۴- شکار و صید از طریق تخریب آبشخور و چشمه.

۱۵- صید از طریق ایجاد میدان مغناطیسی و جریان برق به هر یک از وسایل مولد برق.

وسایل مولد برق

پ- ممنوعیت و محدودیت‌های نوعی، کیفی و کمی:

۱- زنده گرفتن جانوران وحشی (قابل شکار) بدون تحصیل پروانه ویژه ممنوع است.

۲- از بین بردن یا برداشتن تخم پرندگان وحشی ممنوع است.

۳- تیر اندازی و شکار از داخل جاده‌های شوسه و اصلی تا حریم پنجاه متر از هر طرف آن ممنوع است.

۴- حداکثر تعداد مجاز شکار کل و بز میش در هر مسافرت شکلی باداشتن پروانه عادی شکاری جمعا یک رأس از آن‌ها می‌باشد.

لگانه مطلب در صفحه ۲۸

فشار عصبی باعث سفید شدن موی سر می شود

مشخص بود که این فرآیند برای بدن مضر است اما گستردگی آسبایی که به سلول‌ها می‌رساند در این پژوهش کشف شد.

در پژوهش دیگری، پژوهشگران کشف کردند که می‌توان با تجویز داروی ضد استرس به موش‌ها، فرآیند سفید شدن مو را متوقف کرد. این دارو در درمان فشار خون به کار می‌رود.

به گفته او، استرس زیاد در موش‌ها باعث شد تا موی آنها ظرف چند روز سفید شود و رنگدانه‌ها برای همیشه از میان برود. او گفته است که "وقتی رنگدانه از دست برود، برای همیشه از دست رفته و قابل بازگشت نیست."

مقایسه ژن‌های موش‌هایی که در معرض درد قرار گرفتند با سایر موش‌ها امکان آن را داد تا پروتئین عامل آسیب به سلول‌های بنیادی رنگدانه مشخص شود.

کشف این پروتئین می‌تواند به یافتن راه‌هایی برای ممانعت از سفیدی مو منجر شود اما پرفسور هسو تأکید دارد که نتیجه این تحقیقات به معنی راهی برای درمان سفیدی مو نیست.

او تأکید دارد که کشف جدید تنها گام اول در مسیر طولانی یافتن نحوه استفاده از این پژوهش برای استفاده بشر است. اما نکته مهم این است که مشخص شده است که استرس تا چه اندازه می‌تواند بر اجزاء مختلف بدن انسان اثر منفی بگذارد.

پایه ملانوسیت ارتباط دارد که تولید کننده ملانین - یا رنگدانه - پوست و مو است. در جریان آزمایش این یافته روی موش‌ها، پژوهشگران شواهدی از درستی این نظر به دست آوردند. یکی از دست اندرکاران این پژوهش گفته است که "ما حالا با اطمینان می‌توانیم بگوییم که استرس عامل این نوع تغییر مو است و می‌دانیم که چگونه این اتفاق روی می‌دهد."

آسیب دائمی این آزمایش نشان داد که وجود درد

در موش‌ها باعث آزاد شدن هورمون‌های آدرنالین و کورتیزول شد که تپش قلب و فشار خون را افزایش می‌دهد و با تأثیر بر سیستم عصبی، موجب استرس شدید می‌شود.

این فرآیند سپس به فرسودگی و کاهش سلول‌های پایه تولید ملانین در ریشه مو منجر می‌شود.

پرفسور یاسیه هسو، استاد دانشگاه گفته که

گروهی از پژوهشگران گفته‌اند که کشف کرده‌اند به چه علت استرس باعث سفیدی موی سر می‌شود و به این ترتیب، شاید راهی برای جلوگیری از سفیدی مو یافت شود.

آزمایش‌هایی که روی موش انجام شده نشان داده است که فشار عصبی یا استرس شدید به سلول‌های بنیادی عامل کنترل رنگ پوست و مو آسیب می‌رساند. در یکی از این آزمایش‌ها به طور تصادفی کشف شد که موی موش سیاه در نتیجه استرس ظرف چند هفته سفید می‌شود.

پژوهشگران آمریکایی و برزیلی که در این آزمایش شرکت داشتند تشخیص دادند که این پدیده ارزش بررسی بیشتری را دارد تا شاید بتوان دارویی را کشف کرد که مانع از سفیدی مو در انسان شود.

زنان و مردان ممکن است در هر مرحله از سنین سی سال به بعد دچار سفیدی مو شوند و زمان آن بیشتر تابع سفید شدن موی والدین است. اگر چه سفیدی مو بیشتر به سن و سال فرد بستگی دارد، اما استرس نیز در این مورد مؤثر است.

این تحقیقات به طور مشترک توسط دانشگاه‌های ساو پائولو برزیل و هاروارد آمریکا انجام گرفته و نتیجه آن در مقاله‌ای در نشریه علمی نیچر منتشر شده است. به اعتقاد نویسندگان مقاله، سفیدی مو با عملکرد سلول

هشت مارچ؛ پول هنگفته که به نام زنان حیف و میل می‌شود

نظارت نماید و جهت کارآمدی بهتر این پروژه‌ها توانایی زنان در نقاط مختلف کشور را شناسایی نماید و دیگر اینکه تنها به برگزاری محافل در سطح شهر و شعار دادن و تقدیر از افراد تکراری اکتفا نکند. زنان روستا و مناطق ناامن افغانستان در محرومیت بیشتری به سر می‌برند بهتر است که از این پروژه زنان روستایی نیز مستفید شوند. در شرایطی فعلی که بحران از هر طرف در افغانستان موج می‌زند و زنان نمی‌خواهند که دست‌آوردی ۱۸ ساله خود را از دست بدهند و با امضای توافق نامه صلح میان طالبان و آمریکا این دغدغه برای زنان افغانستان پر رنگ‌تر شده است و امکان بعضی از تحولات در رابطه به زنان وجود دارد و مسؤولیت زنان را بیش از پیش خطیر می‌سازد و این شرایط نیاز جرات بیشتر زنان را می‌طلبد اما با آن هم، زنان نیز در ناکارایی و فساد در پروژه‌های بین‌المللی که برای زنان مصرف می‌شود مقصر هستند، در بسیاری از موارد به دلیل ترسی که دارند با وجود اینکه از فساد در اداره موجوده اطلاع دارند، اما باز هم از افشاء فساد خودداری می‌کنند. مسؤولیتی که در این عرصه به دوش زنان است باید جرات داشته باشند که برای آینده بهتر خود و جامعه فساد را برمالا کنند و در غیر این صورت این پروسه نیمه جان ظرفیت سازی زنان نیز از بین خواهد. نویسنده: فریبا اکبری

می‌دانند چاره حل مشکلات زنان افغانستان است؟ قطعاً که برای پاسخ‌گویی به این سوال با یک نه کلان روبرو هستیم. در کنار برنامه پروموت در سال‌های اخیر ما شاهد افتتاح و فعالیت بسیاری از مؤسسات داخلی و خارجی برای توانمندسازی زنان هستیم و پول‌های هنگفتی نیز از سوی نهادهای بین‌المللی در راستای توانمندسازی زنان به افغانستان کمک شده است، اما چرا هنوز هم سهم زنان در جامعه کم‌رنگ و فعالیت‌شان در حکومت سمبولیک است؟

از یک سو زنان با هزاران ترس و لرز پا به میدان مبارزه می‌گذارند تا بتوانند در اجتماع فعالیت داشته و خود را ثابت بسازند و از سوی دیگر دولت با شعار آنان را دلخوش ساخته و پای آنها را از میدان این مبارزه قطع می‌کند. تنها شعار و تجلیل محافل نمایشی را نمی‌شود دست‌آورد دولت برای بلند پردهن ظرفیت زنان دانست، بلکه دولت باید عملاً زمینه اعتماد سازی را بین جامعه زنان و دولت بوجود آورد. دولت و زنان می‌توانند با استفاده از چند راه پروژه‌های ملی و بین‌المللی در راستای بلند بردن ظرفیت زنان کارآمد نشان دهند. دولت باید از پروژه‌های که برای زنان می‌آید به گونه درست و با استفاده از افراد قابل اعتماد

بزرگترین معضلی که در راستای ضعیف بودن برنامه‌های توانمندسازی زنان قابل مطرح است، فساد و حیف و میل پولی است که به نام زنان به جیب شارلاتان‌های موجود در افغانستان می‌رود.

این فساد را اداره سر مفتش خاص امریکا برای بازسازی افغانستان یا (سیگار) در گزارشی که در سال ۱۳۹۷ به نشر رساند آشکار ساخت.

در این گزارش آمده که ۲۸۰ میلیون دالر برنامه (پروموت) که برای آموزش و توانمندسازی سرمایه‌گذاری شده بود ناکام است. در این گزارش آمده بود که ۸۹ میلیون دالر این پروژه به قراردادهای سه شرکت امنیتی اختصاص داده شده بود و این نشان دهنده بلند در پروژه‌های است که برای توانمندسازی زنان مصرف می‌شود. فساد از یک گوشه و برگزاری محافل پر مصرف برای زنان یکی دیگر از عوامل ضعیف بودن برنامه‌های توانمندسازی زنان در افغانستان است.

هشت مارچ که امسال به دلیل وجود ویروس کرونا در هرات آنچنان تجلیل نشد، اما همه ساله در این روز ما شاهد محافلی بودیم که پول هنگفتی در آن مصرف شده بود و نهایتاً محفل با سخنرانی چند تن پایان می‌یافت.

آیا برگزاری محافل و آن هم برای کسانی که تحصیل کردند و قوانین حقوق بشری را به خوبی

معالجه سرطان؛

پژوهشے که شیوه درمان

را دگرگون مے سازد

این بود که بیماری سرطان در انسان به طور متوسط شامل چهار یا پنج جهش اساسی است که سبب رشد سرطانی می‌شود.

اینها نقاط ضعف بالقوه‌ای هستند که می‌توان در معالجه سرطان از آنها سود جست و به این "جهش‌های محرک" حمله کرد.

دکتر "پیتر کمبل"، از "مؤسسه ولکام سانگر" می‌گوید: در نهایت ما می‌خواهیم از این فن‌آوری‌ها برای شناسایی راه‌های معالجه ویژه که برای هر بیمار متفاوت باشد، استفاده کنیم."

البته به نظر می‌رسد که پنج درصد از سرطان‌ها هیچ جهش محرکی ندارند و این نشان می‌دهد که باید تحقیق بیشتری در این زمینه انجام شود.

در عین حال پژوهشگران راهی برای "تاریخ گذاری رادیو کربن" این جهش‌ها یافته‌اند. با این شیوه، معلوم شده که بیش از یک پنجم جهش‌ها سال‌ها و حتی ده‌ها سال قبل از تشخیص سرطان آغاز می‌شود.

دکتر "پیتر وِن لو" از "مؤسسه فرانسیس کریک" می‌گوید: ما نخستین گاهشمار از جهش‌های ژنتیکی را در طیفی از انواع سرطان پیدا کرده‌ایم.

او افزود: "کشف این الگوها یعنی اینکه اکنون ارائه آزمایش‌های تشخیصی جدید امکان پذیر می‌شود تا بتوان نشانه‌های سرطان را بسیار زودتر پیدا کرد."

چالش کنونی محققان این است که بفهمند کدام یک از این جهش‌ها به سرطان می‌انجامد و کدام یک بی‌خطر است.

در دی ان ای سلول‌ها صورت می‌گیرد تا بالاخره سلول‌ها رشد می‌کنند و به صورتی کنترل نشده تقسیم می‌شوند.

بیشتر درک ما از این روند، از روی مجموع فرمان‌های ژنتیکی است که برای ساخت پروتئین‌های بدن صادر می‌شود.

دکتر "لینکلن استابین"، از "مؤسسه تحقیقات سرطان آنتاریو"، می‌گوید که این فرمان‌ها تنها یک درصد از کل ژنوم را تشکیل می‌دهد.

به گفته او، پزشکان هنگام معالجه یک سوم از بیماران در واقع "در تاریکی" هستند، زیرا غیر ممکن است که بفهمند چرا سلول‌های این بیماران سرطانی شده است.

برای این تحقیق ۳۷ گروه پژوهشگر به مدت بیش از یک دهه تلاش کرده‌اند بدانند که آن ۹۹ درصد باقیمانده چطور عمل می‌کند.

این پژوهش که ۲۲ مقاله علمی برای توضیح آن نوشته شده، نشان می‌دهد که سرطان یک بیماری بسیار پیچیده است بدین مفهوم که هزاران نوع ترکیبی مختلف از جهش‌های ژنتیکی هست که می‌تواند ایجاد سرطان کند.

جهش محرک از یافته‌های پروژه تحقیقی

بیش از هزار پژوهشگر در یک تحقیق که نقطه عطفی برای معالجه سرطان به شمار می‌آید، تصویری با جزئیات بی‌سابقه از این بیماری را به دست آورده‌اند.

دست‌اندرکاران این تحقیق می‌گویند سرطان مانند یک پازل ۱۰۰ هزار تکه‌ای است که تا به امروز ۹۹ درصد این تکه‌ها گم شده بود.

این پژوهش‌ها در نشریه علمی "نیچر" به چاپ رسیده است که تقریباً تصویر کاملی از همه سرطان‌ها نشان می‌دهد.

با این یافته‌ها می‌شود شیوه درمان سرطان برای هر بیمار و تومور خاص او، طراحی شود یا اینکه راه‌هایی برای تشخیص سرطان در مراحل ابتدایی‌تر یافت شود.

این گروه از پژوهشگران با نام "کنسرسیوم تحلیل ژنوم کامل انواع سرطان" تمامی کد ژنتیکی ۲،۶۵۸ نوع سرطان را تجزیه و تحلیل کردند.

نیمی از قربانیان سرطان پوست ملانوما زنده می‌مانند

یک درصد سرطان در واقع حالت خراب شده سلول‌های سالم است یعنی جهش‌هایی

کرونا روند عادی زندگی مردم را تغییر داد

صحنی ولایت هرات می‌گویند، شایعاتی که مبنی بر پنهان کاری جامعه طبی هرات در رابطه به کرونا در هرات صحت ندارد. دکتر ناصر حبیب رییس شفاخانه حوزوی هرات می‌گوید: "پنهان کاری در رابطه به ویروس کرونا وجود ندارد و ما تمام مسائلی از کمبود امکانات گرفته تا تعداد مبتلایان و موارد مشکوک به کرونا را با مردم و رسانه‌ها شریک می‌سازیم." رییس شفاخانه حوزوی هرات از مردم می‌خواهد که به شایعات توجه نکنند و به توصیه‌های صحنی که از طرف صحت عامه افغانستان به نشر می‌رسد توجه کنند. وی همچنین از نهادهای اطلاع رسانی می‌خواهد که برای مبارزه با این ویروس اطلاعات درست و دقیق را با مردم شریک سازند.

کرونا عدم آگاهی و عنعنات مردمی

مردمی که در روستا و مناطق دور دست افغانستان زندگی می‌کنند به اطلاعات کافی در مورد ویروس کرونا دسترسی ندارند، اگرچه این مردم متأثر از جزم اندیشی‌های دینی نیز هستند: "طوری که در گفتار روزانه مردم چندین بار شاهد حرف‌های از این قبیل بودیم که کرونا به سراغ کفار می‌رود و مسلمانان از این ویروس در امان هستند. با این وجود مسؤولان در اطلاعات و فرهنگ ولایت هرات ابراز می‌دارند که تلاش‌های ما برای اطلاع دهی در مورد ویروس کرونا جریان دارد، اما مقابله با این ویروس نیازمند بسیج عمومی مردم است.

آریا رؤفیان رییس اداره اطلاعات و فرهنگ ولایت هرات بیان می‌کند که پوستره‌های معلومات دهی از طرف ریاست اطلاعات و فرهنگ و صحت عامه به داخل شهر و ولسوالی‌های هرات توزیع شده‌اند. و قرار است که بعد از این توسط منبرهای مساجد به مردم دور دست افغانستان معلومات ارایه شود و همچنان پوستره‌های بیشتر برای آگاهی دهی در مورد این ویروس به دسترس مردم قرار خواهد گرفت.

تا روز (شنبه، ۱۰ حمل ۱۳۹۹) ۱۱۷ مورد مثبت ویروس کرونا در افغانستان به ثبت رسیده است. ۸۲ مورد در ولایت هرات ثبت شده است. در حال حاضر هرات بلندترین آمار مثبت بیماران کرونا در افغانستان دارد.

(گزارشی از فریبا اکبری)

بازار جلوگیری شود. او هشدار می‌دهد که در صورت تخطی با احتکار کنندگان برخورد جدی می‌شود. کمبود امکانات و بسیج عمومی مردم هرات در مقابل کرونا در پی شیوع کرونا در هرات شماری از فعالین مدنی و مردم هرات در راه اندازی دادخواهی‌های خواهان افزایش بودجه بیشتر برای مبارزه کرونا در هرات شدند.

عبدالقیوم رحیمی والی هرات در یک کنفرانس خبری بیان کرد، با وجودیکه ده میلیون افغانی برای مبارزه با ویروس کرونا در هرات اختصاص داده شده، اما هنوز این پول در اختیار صحت عامه ولایت هرات قرار نگرفته است. بعد از این دادخواهی‌ها رییس جمهوری کشور ۴۰۰ میلیون افغانی را برای مبارزه با کرونا در هرات اختصاص داد.

این نشان می‌دهد که ولایت هرات که بیش از هر ولایت دیگر تعداد مبتلایان به ویروس کرونا را دارد با کم بود امکانات و بودجه برای مبارزه با ویروس کرونا مواجه است. در همین حال عبدالحکیم تمنا رییس اداره صحت عامه ولایت هرات در صحبت با ماهنامه تخصص گفت: "در حال حاضر امکانات برای تلاوی بیماران کرونا در ولایت هرات وجود دارد، اما این امکانات کافی نیست."

از سوی هم، روند ساخت شفاخانه ۱۰۰ بستر ویژه بیماران کرونا، روز چهارشنبه، ۲۸ حوت در ولایت هرات آغاز شده است. تمنا می‌افزاید فعلاً ویروس کرونا در افغانستان قابل کنترل است، اما برگشت موج عظیمی از مهاجران در کشور به شدت نگران کننده است و ممکن است این تعادل را برهم بزند. وی می‌افزاید، اگرچه شیوع ویروس کرونا در افغانستان قابل پیش بینی نیست، اما تلاش و آمادگی صحت عامه برای مبارزه با این ویروس جریان دارد.

کیت‌های تشخیصیه کرونا نیز با بررسی لابراتوار هرات به دسترس صحت عامه هرات قرار گرفت، کیت‌های نظر به افزایش بیماران کرونا در افغانستان کافی به نظر نمی‌رسد. در همین حال در پی ثبت اولین مورد مثبت به کرونا در هرات گروهی از مردم هرات اقدام به پخش بروشورهای آگاهی رسانی و ماسک بصورت کاملاً رایگان کردند.

شفاخانه حوزوی هرات: پنهان کاری نمی‌کنیم

این روزها در شبکه‌های اجتماعی شایعاتی دست به دست می‌شوند که گویا مسؤولان صحنی در رابطه به افراد مبتلا به ویروس کرونا در افغانستان پنهان کاری می‌کنند. مسؤولان

ویروس کرونا این روزها هراتیان را سخت درگیر کرده و مردم هرات با توجه به امکانات دست داشته، بودجه دولت و شرایط کنونی افغانستان به شدت از شیوع این ویروس در افغانستان نگران هستند. در پی بلند رفتن آمار مثبت ویروس کرونا در هرات، حالت قیود اعلام شد و تمام فعالیت‌های عمومی و مراکز آموزشی به حالت تعلیق در آمد.

بلند رفتن قیمت مواد بهداشتی و مواد غذایی در هرات در پی ثبت موارد مثبت کرونا در ولایت هرات قیمت بعضی از مواد (ماسک، مواد بهداشتی و ضد عفونی و...) در هرات بلند رفته است و شهروندان هرات از بلند رفتن قیمت این مواد شاکی‌اند.

خلیل‌الله یکی از باشنده‌های هرات بیان می‌کند: "ما از ورود ویروس کرونا در هرات نگران هستیم و با توجه به اینکه قیمت ماسک، مواد بهداشتی و مواد غذایی بلند رفته ما توانایی خریداری آن را نداریم."

عزیز احمد عزیزی یکی دیگر از باشنده‌های هرات وی می‌گوید: "برای خرید ماسک و مواد بهداشتی به چندین دوایخانه سطح شهر رفته، اما آنقدر قیمت این مواد زیاد بود که از خریداری آنها منصرف شدم."

او از دولت می‌خواهد که نظارت جدی برای فروش محصولاتی داشته باشند که می‌تواند برای وقایه ویروس کرونا تأثیر گذار باشد، اما در بازارهای هرات چندین برابر قیمت قبلی به فروش می‌رسد.

امید که یکی از میوه فروشان در هرات است یک کیلو لیمو ۴۰۰ افغانی به فروش می‌رساند. او بیان می‌کند، از عمده فروشی‌های که ما لیمو را خریداری می‌کنیم به قیمت چند برابر برای ما به فروش می‌رساند و گران فروشی ما هم نتیجه بازار امروز است.

با این وجود غلام حضرت مشفق شاروال هرات در گفتگو با ماهنامه تخصص بیان می‌کند اطلاعیه شاولی برای کسانی که قیمت ماسک و مواد بهداشتی را بلند می‌برند داده شده و بزودی کمیته نظارت برای کنترل نرخ‌نامه موادی که به دلیل ویروس بلند رفته است تشکیل می‌شود.

آقای مشفق اضافه می‌کند، این کمیته نظارت جدی بر بازار هرات خواهد داشت تا از احتکار در

صحبتے باسید حسن قتالے یکے از بازمانده گان قیام ۲۴ حوت هرات

قتالی در مورد مردی صحبت می‌کند که تمام اعضای فامیل خود را در قیام ۲۴ حوت از دست داده بود و خودش فقط طفلی چند ساله در گهواره بود و تا چند سال پیش به منظر جهاد می‌آمد، ۳ تا ۴ ساعت را به گریه کردن می‌گذراند.

او بیان می‌کند، مردم هرات اهل قلم و هنر هستند و قیام ۲۴ حوت ثابت می‌سازد که اگر پای عزت و آزادی مردم در میان باشد، حاضرند که در برابر ظلم و بدست آوردن حق خود در هر زمان مبارزه کنند.

تلخی واژه مهاجرت را که نتیجه جنگ بوده است با تلخی تأکیدانه بیان می‌کند و دلیل‌اش هم ۱۲ سال آوارگی و مهاجرت خود و خانواده‌اش در کشورهای بیرونی می‌باشد. خواست‌اش از مردم اتحاد و از دولت دوری از فساد و قدرت طلبی است.

حرف‌هایش را با کلمه صلح خاتمه می‌دهد، و می‌گوید: "نمی‌خواهم خاطرات دوباره تکرار شود."

جنگی که همه خوشی‌های مردم را به یغما برده و رده‌های این جنگ تا سالیان درازی بر پیکره دیوارهای این مرز و بوم نقش بسته است. اگر امروز به بیخ این جنگ نقطه پایان نگذاریم داستانی تلخی می‌شود که کودکان امروز با چشمان اشکبار برای آینده‌گان نیز آن را تعریف خواهند کرد.

امروز ۲۴ حوت است و درست ۴۱ سال پیش در این چنین روزی بیرق‌داران آزادی و حق طلبان با چوب و چماق و حتی دست خالی در مقابل حکومت کمونستی به دلیل ظلم زیادی که به مردم روا می‌داشت قیام کردند.

(گزارشی از فریبا اکبری)

وی مدت ۱۸ سال می‌شود که در منظر جهاد به عنوان رهنما و سرپرست فعالیت می‌کند و بعد از دوران جهاد در چندین پست نظامی در هرات فعالیت داشته است.

سید حسن قتالی ۴۱ سال پیش با جمعی دیگر از هراتیان صبح روز پنجشنبه ۲۴ حوت ۱۳۵۷ با چوب به مقابله ظلم رفتند.

او که هنوز درد در چشمانش موج می‌زند و خاطرات آن دوران را تلخ می‌داند، اما با آن هم حاضر می‌شود که صحبتی چند در مورد خاطرات قیام ۲۴ حوت را با ما شریک بسازد.

او در مورد این حادثه تاریخی به خبرنگار تخصص گفت: "۱۹ سال داشتم و سخت از ظلم حکومت وقت به تنگ آمده بودیم، شب هنگام بود که مردم تصمیم گرفتند که بسیج شوند و در برابر آزادی خون خود را معامله کنند و فردای آن شب مردم از تمام نقاط شهر جمع شدند و قیام را از درب قندهار شروع کردند و من هم جز همان کاروان بودم."

سید حسن قتالی سلاح‌اش چوب بود و چند بار مورد آماج توپ و تفنگ دشمن قرار گرفت، اما جان سالم بدر برده است.

او در مورد یکی از نزدیکان خود می‌گوید که در قیام ۲۴ حوت همراه با ۷۰ تن شهید شدند.

قتالی در مورد شدت خونبار بودن قیام ۲۴ حوت بیان می‌کند، حکومت وقت به دلیل اینکه سلاح‌های قوی در دست داشت با یک بار تیر و توپ اندازی بیش از ۳۰ تن را به هلاکت می‌رساند، اما باز هم مردم بدون دلهره و تردید پیش می‌رفتند. وی می‌افزاید، مردم اتحاد داشتند و حضور زنان را در قیام ۲۴ حوت پر رنگ می‌دانست چنانچه زنان در تهیه و تجهیز رزمندگان و قیام کنندگان کمک می‌کردند.

وقتی در مورد مقایسه دوران جهاد و وضعیت فعلی افغانستان از سید حسن قتالی سوال کردم، بیان کرد، با وجود اینکه مردم بدون سلاح و دست خالی مبارزه می‌کردند، اما اتفاق مردم قابل تعریف بود و مردم به خاطر پول راضی نبودند که قاتل همدیگر شوند.

این بازمانده دوران جهاد اما، از وضعیت اسفبار خانواده شهیدان قیام ۲۴ حوت صحبت می‌کند و می‌گوید: خانواده‌های شهیدا به دلیل نداشتن سرپرست نتوانستند که از محرومیت خود را نجات دهند و از تحصیل و سهولت‌های موجوده در افغانستان بازمانده‌اند.

ادانه مطلب

(۵) زنده گیری بازا و پرندگان شکاری به هر شکل و بهر حالت ممنوع است.

(۶) حداکثر تعداد مجاز شکار پرندگان وحشی غیر حمایت شده در هر مسافرت شکار ده عدد می باشد.

۷) حداکثر تعداد گراز در هر مسافرت شکار (فقط توسط اقلیت های مصری و اماراتی در قانون اساسی) یک رأس می باشد.

مهمترین راه های جلوگیری از نابودی حیات وحش تهیه زیستگاه جانوران جلوگیری از شکارچیان متخلف آمارگیری دقیق از حیات وحش مناطق محیط و مدیریت حیات وحش حفاظت و حمایت از گونه های در معرض خطر تقلیل تعداد اسلحه های شکاری متناسب با حیات وحش قابل (کاهش دام مازاد مراتع و مشارکت مردم محلی در امر حفاظت از مهمترین راه های جلوگیری از نابودی حیات وحش است که نقش اقدار مختلف مردم و مسئولان در این امر مهم و ضروری است.

مراحل اخذ دفترچه شناسایی شکاربان

۱- مراجعه شخص متقاضی و تکمیل فرم تقاضای صدور دفترچه شناسایی شکارچیان.

۲- دستور مدیریت یا معاونت محیط طبیعی اداره کل

۳- اخذ و تطبیق مدارک توسط مسئول صدور پروانه اداره کل

۴- مدارک مورد نیاز

اصل جواز حمل سلاح و یک برگ فتوکپی پشت و روی جواز

یک برگ فتوکپی شناسنامه و کارت ملی

دو قطعه عکس

واریز مبلغ تعیین شده جهت اسلحه ساچمه زنی و یا اسلحه گلوله زنی به شماره حساب بانک ملی و ارائه فیش و اویز آن

ارائه دفترچه شناسایی قدیمی (در صورت تمدید دفترچه)

(۵) صدور و تحویل دفترچه به متقاضی

مراحل دریافت پروانه شکار و صید

مراجعه شخص متقاضی

دستور مدیریت یا معاونت محیط طبیعی اداره کل

عدم نظر درباره صلاحیت متقاضی در خصوص نداشتن پیشینه مختلف توسط واحد حقوقی اداره کل.

اخذ و تطبیق مدارک توسط مسئول صدور پروانه اداره کل

مدارک مورد نیاز:

واریزی بهای پروانه به شماره حساب بانک ملی

یک قطعه عکس ۴ بر ۳

دفترچه شناسایی شکاربان و بوزه سلاح

اصل جواز حمل سلاح

قانون اخذ ورودیه از بازدیدکنندگان مناطق تحت مدیریت و موزه ها و نمایشگاه ها

برگرفته از آیین نامه اجرایی مصوب هیئت دولت مورخ ۲۹/۱۲/۹۱

بهای بلیط ورودیه نمایشگاه ها و موزه های تاریخی طبیعی برای هر نفر ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ افغانی می باشد.

بهای بلیط ورودیه محصلان و دانش آموزان با ارایه معرفی نامه معتبر از مراکز آموزشی مربوطه نصف بهای تعیین شده می باشد.

پستانداران

بهای بلیط ورودیه به مناطق تحت اختیار محیط زیست برای افغان ها به ازای هر ایستگاه حدود (۲۰۰) افغانی و هر نفر سرنشین یا پیاده ۱۰۰۰ افغانی و برای اتباع خارجی به ازای هر دستگاه خودرو و هر نفر سرنشین یا پیاده (۵۰۰) افغانی تعیین می گردد.

حق ورود به مناطق حفاظت شده برای شکارچیان داخلی و همراهان افغانی (۵۰۰) افغانی به ازای هر نفر و برای شکارچیان اتباع خارجی (۱) دالر و همراهان داخلی آنها ۲۰ دالر به ازای هر نفر می باشد.

این آیین نامه هر سه سال یک بار به میزان نرخ تورم اعلامی بانک

مرکزی جمهوری اسلامی افغانستان برای سال افزایش می آید. نرخ ضرر و زیان در رده های پستانداران خزندگان پرندگان آبیان و سخت پوستان مصوبه ۸/۱۲/۹۱

کمیسیون امور زیربنایی صنعت و محیط زیست هیئت محترم وزیران.

پرندگان

ردیف	نام گونه	نرخ ضرر و زیان (افغانی)
۱	شاهین-بحری-بالابان-طولان-لاچین	دویست میلیون
۲	درنای سبیری	بیست میلیون
۳	انواع قوش ها. قرقی و یینو	پنجاه میلیون
۴	انواع دلجه - کورکور- سقر- ترمتای - لیل - انواع دال و سایر پرندگان شکاری	بیست میلیون
۵	قو - فلامینگو - پلکان - باکلان مارگردن	شش میلیون
۶	هوپره	بیست میلیون
۷	سیاه خروس	بیست میلیون
۸	میش مرغ و زنگوله بال	پانزده میلیون
۹	قرقاول - لک لک - درنا - جیرفتی - دراج	چهار میلیون
۱۰	کبک دری - عروس غاز مرغابی مرمری - زاغ بور - گیلان شاه خالدار	ده میلیون
۱۱	آنقوت - طاووسک - غاز - مرغابی سرسفید - خونتگاه هندی	ده میلیون و پانصد هزار
۱۲	انواع عقاب و هما	پانزده میلیون
۱۳	انواع مرغابی وحشی - انواع کوکر	هشتصد هزار
۱۴	کبک کبک چیل - تیهو - لیا - دودوک	ششصد هزار
۱۵	انواع دیگر پرندگان وحشی	چهار صد هزار

خزندگان و دو زیستان

ردیف	نام گونه	نرخ ضرر و زیان (ریال)
۱	تمساح پوزه کوتاه	یکصد میلیون
۲	انواع لاک پشت های دریایی شامل: سبز-عقابی-زیتونی-سرخ-چرمی	سی میلیون
۳	لاک پشت فراتی	ده میلیون
۴	لاک پشت مهمیز دارولاک پشت آسیایی	سه میلیون
۵	سایر انواع لاک پشت ها	دو میلیون
۶	انواع بز مچه و خارم	ده میلیون
۷	گلکوی پلنگی، مارمولک دونه (پلسک) آگامای سرورغی	دو میلیون
۸	سایر انواع مارمولک ها	یک میلیون
۹	سمندر لرستانی- کردستانی و غاری	دو میلیون
۱۰	سمندر آذربایجانی	یک میلیون
۱۱	سایر انواع دوزیستان	پانصد هزار

ادانه مطلب در صفحه پند

ادامه مطلب

نام فارسی	نام علمی
بالا بان	Falco cherrug
اسکوتریال سفید	Melanitta fusca
افعی لطیفی	Montivipera latifii
کرکس مصری	Neophron percnopterus
مرغابی سر سفید	Oxyura leucocephala
پلنگ	Panther tigris
فک خزر	Pusa caspica

گونه‌های در معرض انقراض (en)

نام فارسی	نام علمی
لاک پشت فراتی	Rafetus euphraticus
کوسه سر چکشی	Sphyrna lewinni
کوسه سرچکشی گوزپشت	Sphyrna mokarran
گونه ای ماهی	Tor putitora

جانوران منقرض شده در طبیعت (ew)

نام فارسی	نام علمی
ماهی زیبا (دریای خزر	Stenodus leucichthys

گونه های آسیب پذیر (uv)

نام فارسی	نام علمی
یوزیلتگ	Acimonyx jubatus
غاز پیشانی سفید کوچک	Anser erythropus
عقاب تالابی	Aquila clanga
عقاب شاهی	Aquila heliaca
تلیله بزرگ	Calidris tenuirostris
بزکوهی (پازن)	Capra aegargus
کوسه ماهی	Carcharhinus plumbous

ادامه مطلب در صفحه بعد

آبزیان و سخت پوستان

ردیف	نام گونه	نرخ ضرر و زیان (افغانی)
۱	ماهی آزاد و انواع ماهی خاوباری	پنجاه میلیون
۲	ماهی کورغار، ماهی گورخری گنو	ده میلیون
۳	ماهی قزل الاخال قرمز	دویست هزار
۴	ماهی سفید	پانصد هزار
۵	ماهی کوکوتوس (ماهی سفید جویباری)	صد و پنجاه هزار
۶	سایر انواع ماهی های آب های داخلی	صد هزار
۷	مرجان دریایی (هر کیلو)	ده میلیون
۸	سیست ارتمیال (هر کیلو)	ده میلیون

فهرست سرخ IUCN مهره داران افغانستان

IUCN یا اتحادیه بین المللی حفاظت از محیط زیست، قدیمی ترین و بزرگترین سازمان بین المللی با هدف حفاظت از منابع طبیعی در سراسر کره زمین است که بیش از ۱۰۰۰ تشکیل دولتی و غیر دولتی و تقریباً ۱۱۰۰۰ دانشمند بصورت داوطلبانه در بیش از ۱۶۰ کشور به آن همکاری دارند. (آی.یوسی.ان). از سال ۱۹۶۳ هر سال فهرست از گیاهان و جانوران در حال انقراض را منتشر می کند که فهرست قرمز (آی.یوسی.ان)

(redlist) مشهور است. در زیر فهرست گونه های ماره دار افغانی موجود در آخرین نسخه منتشر شده در سال ۲۰۱۲ آورده شده است.

گونه‌ها در معرض بحرانی (CR)

نام فارسی	نام علمی
تاس ماهی روس	Acipenser gueldenstaedtii
ماهی شیپ	Acipenser midiventris
تاس ماهی ایرانی	Acipenser persicus
ارون برون	Acipenser stellatus
ارمیاس پلسکه	Eremias pleskei
لاک پشت منقار عقابی	Eremochelys imbricate
کرکس (دال) پشت سفید	Gyps bengalensis

گونه‌های در معرض بحرانی (CR)

نام فارسی	نام علمی
فیل ماهی	Huso huso
درنای سبیری	Leucogeranus leucogeranus
سمندر کوهستانی لرستانی	Neureguskaiseri
گیلان شاه خالدار	Neuregus
سمندر گرگان	Paradactyodon gorganensis
خروس کلی اجتماعی	Vancinius gregarious

گونه‌های در معرض انقراض (EN)

Rhina ancylostoma	ماهی گیتاری دماغه دار
Rhincodon typus	کوسه نهنگی
Rhinolophus mehelyi	خفاش نعل اسی میلهی
Stegostma meyeri	کوسه پلنگی
Taeniurops meyeri	سفره ماهی کله سیاه
Testudo graeca	لاک پشت مهمیزدار
Testudo horsfieldii	لاک پشت چهارچنگالی
Urogymnus asperrimus	سفره ماهی خاردار
Ursus thibetanus	خرس سیاه
Vipera ebneri	اقعی کوهستانی ایرانی
Vormela peregrina	زرد پر

نتیجه گیری

از بررسی رهنمای شکار و صید حیوانات به این نتیجه دست می‌آیم که حیوانات، پرنده‌گان، حشرات، آبزیان، سخت‌پوستان، خزنده‌گان، همه روی یک حکمت و ضرورت و نیاز خلقت یافته هیچ کدام عبث و بیهوده تکوین نیافته است. ما انسان‌ها همه مانند دیگر جانوران فقط جزئی از این پیکره طبیعت زیبا هستیم نه اختیار دار و کدخدا ارباب و صاحب طبیعت که هر چه دل ما خواست بالایی این طبیعت زیبا که خانه کاشانه‌ای تمام موجودات زنده است. تطبیق نمایم موجودات زنده اهمیت اقتصادی، فرهنگی، طبیعی، بیولوژیکی، اجتماعی، و جینیتیکی، دارند. که در هر منطقه جز سرمایه‌های داخلی این کشور است. ما همه سزنشین یک کشتی هستیم حق نداریم بالایی قسمتی که قرار داریم و زنده‌گی می‌کنیم آنرا تخریب و ویران کنیم زیرا این عمل دیگر موجودات زنده را هم متضرر می‌نماید به قول شاعر :

برو قوی شو گر راحت جهان طلبی که در نظام طبیعت ضعیف پایمال است

کسی که به مخلوقات خدا و طبیعت نتواند سازش و توافق و همزیستی نماید هیچ گاه نمی‌تواند به خالق این موجودات دوست باشد دشمنی با طبیعت در واقع دشمنی با مخلوقات خداوند(ج) و به خالق وی است.

پس باید از این عمل شنیع و زشت که هر موجود زنده را بیجان و سر به نیست نماید و دیگران را هم در راه حفاظت و مراقبت از طبیعت زیبایی خود چه موجود زنده و غیر زنده باشد تشویق به مدد گاری نمایم.

از این خاطر مسئله مهم شکار و صید حیوانات را که در این مقاله مورد بررسی قرار دادم تا هموطنان عزیز ما بدانند که وظیفه ما سر به نیست نمودن حیوانات و پرنده‌گان بخاطر کسب گوشت و پوست، به تخم، ناخن، و شاخ، و دندان حیوانات نمی‌باشد. بلکه وظیفه اصلی ما حفاظت از طبیعت زیبا و موجودات زنده و غیر زنده است.

ماخذ و منابع مورد استفاده

- ۱- گروه نویسنده‌گان (۱۳۸۴) قانون محیط زیست افغانستان، چاپ وزارت عدلیه.
- ۲- گروه نویسنده‌گان (۱۳۹۲) راهنمای شکار و صید حیوانات، چاپ سازمان حفاظت محیط زیست ایران.
- ۳- امید، عبدالرحیم (۱۳۹۳) بررسی علل کاهش حیات وحش در هرات، چاپ ستاره نقره‌ای.
- ۴- امید، عبدالرحیم (۱۳۹۴) معرفی انواع حیوانات و نباتات اهلی و وحشی افغانستان چاپ عظیمی هرات.
- ۵- گروه نویسنده‌گان، مقرر منع شکار در افغانستان سال (۱۳۹۱) چاپ وزارت عدلیه.
- ۶- حسن یار، سید امیرشاه (۱۳۶۴) ایکالوژی افغانستان پوهنتی زراعت پوهنتون کابل.
- ۷- اکبری، عبیدالله (۱۳۹۳) زولوژی فقاریان انتشارات قرطبه.
- ۸- کریمی، منیژه (۱۳۸۸) جانورشناسی مهره‌داران چاپ دانشگاه شاهد ایران.
- ۹- امید، عبدالرحیم (۱۳۸۰) پارک‌های ملی و حیات وحش افغانستان، چاپ پوهنتی زراعت پوهنتون هرات

گونه های آسیب پذیر (vu)	
نام فارسی	نام علمی
کوسه دندان قلابی	Chaenogaleus macrostoma
هوبره	Chlamydotis undulate
مرغابی دم دراز	Clangula hyemalis
کیوترخاوری	Columba eversmanni
تمساح پوزه کوتاه	Crocodylus palustris
ماهی کپوروحشی	Cyprinus carpio
گونه ای ماهی خالدارمرجانی	Epinephelus lanceolatus
ماهی کدالتنیک	Gadus morhua
آهوی گواتردار	Gazella subgutturosa
سفره ماهی پوزه دراز	Glaucostegus thouin
عقاب ماهی خوربالاس	Haliaeetus leucoryphus
کوسه دندان تیز	Hemipristis elongates
ماهی کورغار	Iranocypris typhlops

گونه های آسیب پذیر (uv)	
نام فارسی	نام علمی
کوسه ماهی باله کوتاه پوزه دراز	Isurus oxyrinchus
لاک پشت زیتونی	Lepidochelys olivacea
زنده پردرایی خزر	Luciobarbus brachycephalus
زرد ک	Luciobarbus capito
مرغابی مرمری	Marmaronetta angustirostis
اقعی زنجانی	Montivipera albicornuta
خفاش انگشت دراز	Myotis capaccinii
کوسه پرستار نارنجی	Nebrius ferrugineus
پرپزی باله	Neophocaena phocaenoides
سمندر کوهستانی آذربایجان	Neurergus crocatus
میش مرغ	Otis tarda
قوچ اوربال	Ovis orientalis
شیر	Panthera leo
سگ ماهی کورغازی	Paracobitis smithi

گونه های آسیب پذیر (uv)	
نام فارسی	نام علمی
پلیکان پاخاکستری	Pelecanus crispus
باکلان گلوسپاه	Phalacrocorax nigrogularis
آگامای سروزغی	Phrynocephalus pericus
نهنگ اسپرم	Physeter macrocephalus
مرجان حیایی مرواریدی	Physogyra lichtensteini

زیارتگاه امام شش نور

TAKHASOS

Monthly 138 - 139

شروع سال ۱۳۹۹ هجری شمسی را
برای هموطنان گرامی تبریک میگوییم

امیدواریم سال بیروزی
بر مشکلات باشد

کفلو باداکتر عبدالخالق منیب موس اولین
شاخه قلب در هرات

